

Agricultural Institute of Slovenia

Hacquetova ulica 17, SI-1000 Ljubljana
Slovenija/Slovenia

T +386 (0)1 280 52 62 | F + 386 (0)1 280 52 55 | E info@kis.si

www.kis.si

Ocena standardnega prihodka kmetijskega gospodarstva in njegova uporaba za presojo ukrepov in učinkov kmetijske politike

Poročilo o izvedbi nalog prvega delovnega svežnja (DS1) v okviru CRP: Razvoj celovitega modela kmetijskih gospodarstev in povezanih podatkovnih zbirk za podporo pri odločanju v slovenskem kmetijstvu (V4-1423)

Miroslav Rednak, Tina Volk, Barbara Zagorc, Ben Moljk, Maja Kožar

Ljubljana, april 2016

Poročilo je pripravil Kmetijski inštitut Slovenije v okviru CRP z naslovom Razvoj celovitega modela kmetijskih gospodarstev in povezanih podatkovnih zbirk za podporo pri odločanju v slovenskem kmetijstvu (V4-1423), ki ga financirata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javna agencija za raziskovalno dejavnost.

Kmetijski inštitut Slovenije
Hacquetova ulica 17
SI-1000 Ljubljana
Tel.: 01 280 52 62
Faks: 01 280 52 55
www.kis.si

KAZALO VSEBINE

Kazalo vsebine	1
Kazalo preglednic	2
1. Uvod	3
2. Pregled podatkovnih virov	4
2.1. Standardni prihodek v okviru statističnih raziskovanj strukture kmetijskih gospodarstev.....	4
2.2. Administrativne zbirke podatkov o proizvodnih parametrih na kmetijskih gospodarstvih	6
2.2.1. Podatki o površini kmetijskih zemljišč.....	7
2.2.2. Podatki o številu živali	10
3. Metoda izračuna SO	12
3.1. Prilagoditev seznama proizvodov in izračun SO koeficientov	12
3.2. Izbor podatkov iz administrativnih virov in pripadajočih SO koeficientov.....	14
3.3. Postopek izračuna SO kmetijskega gospodarstva in izvedenih kazalcev	16
4. Rezultati in diskusija	19
4.1. Zajemljivost	19
4.2. SO kmetijskih gospodarstev v letih 2012-2014	22
5. Ocena možnosti uporabe kazalcev SO iz administrativnih virov za potrebe kmetijske politike ...	25
6. Sklepne ugotovitve in priporočila.....	29
Literatura in viri	31
Priloge.....	33

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1:	Razredi kmetijskih gospodarstev po ekonomski velikosti	4
Preglednica 2:	Seznam SO koeficientov v okviru strukturnega raziskovanja 2013 (SO 2010)	5
Preglednica 3:	Seznam vrst rabe GERK za vpis v Register kmetijskih gospodarstev; 2012-2014.....	8
Preglednica 4:	Seznam sadnih vrst za vpis v RKG za GERK z rabo intenzivni sadovnjak; 2012-2014..	9
Preglednica 5:	Seznam kmetijskih rastlin za GERK z rabo 1100, 1160, 1180 in 1190 v okviru zbirnih vlog 2012-2014	10
Preglednica 6:	Seznam vrst in kategorij živali v Evidenci rejnih živali; 2012-2014.....	11
Preglednica 7:	Seznam podrobnejših in dodatno izračunanih SO koeficientov.....	13
Preglednica 8:	Pregled izbora kombinacije podatkov iz administrativnih virov za izračun SO rastlinske pridelave na kmetijskem gospodarstvu	14
Preglednica 9:	Pregled izbora kombinacije podatkov iz administrativnih virov za izračun SO živinoreje na kmetijskem gospodarstvu	15
Preglednica 10:	Način izračuna izvedenih (količinskih) podatkov.....	17
Preglednica 11:	Izbrani razredi ekonomske velikosti kmetijskih gospodarstev.....	17
Preglednica 12:	Seznam izračunanih tipov kmetovanja.....	18
Preglednica 13:	Seznam predhodno izračunanih posamičnih SO skupin proizvodov za določitev tipa kmetovanja.....	18
Preglednica 14:	Diagram poteka določitve tipa kmetovanja	18
Preglednica 15:	Površina kmetijskih zemljišč, vključena v izračun SO po vrstah rabe in glede na način pripisa SO koeficientov (ha); 2012-2014.....	20
Preglednica 16:	Skupno število živali po vrstah po administrativnih virih; 2012-2014.....	21
Preglednica 17:	Število rejnih živali, vključenih v izračun SO po vrstah in kategorijah živali; 2012-2014.....	22
Preglednica 18:	Število gospodarstev (KMG-MID) in skupni SO po razredih ekonomske velikosti; 2012-2014.....	23
Preglednica 19:	Število gospodarstev (KMG-MID) in skupni SO po tipih kmetovanja; 2012-2014	23
Preglednica 20:	Število gospodarstev (KMG-MID) po tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; 2014.....	24
Preglednica 21:	Število gospodarstev (KMG-MID) po statističnih regijah in razredih ekonomske velikosti; 2014.....	25
Preglednica 22:	Spremembe skupnega SO, razreda ekonomske velikosti in tipa kmetovanja pri posameznih KMG-MID v letih 2012-2014	26
Preglednica 23:	Spremembe skupnega SO, razreda ekonomske velikosti in tipa kmetovanja pri posameznih KMG-MID v letih 2012-2014 – variantni izračuni.....	27

1. UVOD

V Sloveniji so podatkovni viri, ki omogočajo vpogled v ekonomski položaj posameznih kmetijskih gospodarstev, zelo omejeni. Praktično edini vir tovrstnih podatkov so rezultati kmetijskega knjigovodstva, ki se na vzorcu kmetijskih gospodarstev zbirajo v okviru mreže računovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev (FADN). Podlago za nabor in vzorčenje FADN predstavlja razporeditev kmetijskih gospodarstev v razrede ekonomske velikosti in tipe kmetovanja.

Ekonomska velikost in tip kmetovanja (t.i. tipologija) se v okviru Evropske unije (EU) od leta 2010 dalje določata na podlagi standardnega prihodka (Standard Output ali SO). Standardni prihodek je razmeroma enostaven ekonomski kazalec, ki po definiciji odraža povprečno vrednost proizvodnje, ki jo (v posamezni državi) kmetijsko gospodarstvo ob svoji strukturi proizvodnje lahko pričakuje. Izračuna se iz povprečne bruto vrednosti kmetijske proizvodnje na enoto na ravni države (t.i. SO koeficienti) in proizvodnih kazalcev posameznega kmetijskega gospodarstva (površine, število živali). Način izračuna SO in izvedenih kazalcev (razred ekonomske velikosti, tip kmetovanja) je predpisan z enotno metodologijo na ravni EU (EC, 2009).

SO in izvedeni kazalci se računajo in objavljajo le v okviru statističnih raziskovanj strukture kmetijskih gospodarstev, namenjeni pa so predvsem analizi strukturnih in ekonomskih značilnosti kmetijskih gospodarstev na agregatni ravni. Širšo uporabo SO kot ekonomskega kazalca za kmetijska gospodarstva omejuje že način izvedbe strukturnih raziskovanj, ki vključuje vzorčno raziskovanje na dve do tri leta, popoln popis pa le na vsakih 10 let, še bolj pa stroge omejitve pri uporabi individualnih podatkov (varovanje osebnih podatkov). V literaturi je tako zaslediti le malo del, ki SO uporabljajo tudi za druge namene npr. kot kazalec ekonomske rasti (Travnikar in Juvančič, 2015, Broccoli in sod., 2013) ali kot kazalec ekonomske učinkovitosti oz. produktivnosti zemljišč (Wrzaszcz in sod., 2015).

Tem omejitvam bi se bilo vsaj deloma mogoče izogniti v primeru, če bi bili SO in izvedeni kazalci izračunani in dostopni izven statističnih raziskovanj. Temu je sledilo tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), ki je v okviru Ciljnega raziskovalnega programa razpisalo nalogo, ki naj preveri možnost izračuna SO za posamezno kmetijsko gospodarstvo na podlagi administrativnih podatkovnih virov. MKGP namreč razpolaga s številnimi podatki o kmetijskih gospodarstvih in njihovih proizvodnih parametrih, ki so primerljivi s podatki, ki jih sicer zagotavljajo strukturna raziskovanja.

Podatkovne zbirke MKGP se trenutno uporabljajo predvsem za potrebe izvajanja ukrepov kmetijske politike in kontrole finančnih podpor, potencialno pa bi jih bilo mogoče uporabiti tudi za izračun SO. Vključitev SO kazalcev v administrativne zbirke podatkov bi močno povečala uporabnost teh zbirk tudi za namen spremljanja stanja kmetijstva in načrtovanje kmetijske politike, kar med nameni uporabe teh zbirk navaja tudi Zakon o kmetijstvu. V okviru omejitev, ki jih določa Zakon o kmetijstvu, bi MKGP za svoje potrebe te podatke lahko uporabljalo tudi na individualni ravni, kar pri statističnih podatkih ni mogoče.

Osnovni cilj raziskave je izračunati SO na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva na podlagi proizvodnih parametrov iz administrativnih virov oziroma podatkovnih zbirk pri MKGP ter ugotoviti možnost uporabe tega kazalca za potrebe kmetijske politike. Rezultati naloge naj bi omogočali vzpostavitev sistema rednega posodabljanja izračunov SO oziroma pripis tega kazalca obstoječim evidencam pri MKGP in s tem povečanje analitične vrednosti zbirk podatkov o kmetijskih gospodarstvih.

Poročilo je zaokroženo v štiri sklope. V prvem sklopu so podrobneje predstavljeni metodologija izračuna SO, ki se v EU uporablja v okviru statističnih raziskovanj strukture kmetijskih gospodarstev in administrativne zbirke z delovnega področja MKGP, ki vsebujejo podatke, zanimive za izračun SO po tej metodologiji. V nadaljevanju je opisan pristop in postopek izračuna SO (algoritem), od izbora podatkov iz administrativnih virov, uskladitve seznama proizvodov in izračuna SO koeficientov, do

načina izračuna skupnega SO in izvedenih kazalcev. V tretjem sklopu so nakazane nekatere možnosti uporabe teh kazalcev za različne namene s poudarkom na uporabnosti za potrebe kmetijske politike. Na koncu so podane sklepne ugotovitve in nekatera priporočila za nadaljnje delo.

2. PREGLED PODATKOVNIH VIROV

2.1. Standardni prihodek v okviru statističnih raziskovanj strukture kmetijskih gospodarstev

SO se v okviru strukturnih raziskovanj uporablja kot ekonomski kriterij za enotno razvrstitev kmetijskih gospodarstev po razredih ekonomske velikosti in tipu kmetovanja (t.i. tipologija). Tipologija je določena s predpisi na ravni EU (Uredba EK 1242/2008) in enotno metodologijo, ki velja za vse članice (EC, 2009). Gospodarstva so glede na skupni SO razvrščena v 14 razredov ekonomske velikosti, pri čemer se nekateri razredi lahko združijo (preglednica 1).

Preglednica 1: Razredi kmetijskih gospodarstev po ekonomski velikosti

Razred	Meje v EUR	Razred	Meje v EUR
I	manj kot 2.000 EUR	VIII	od 100.000 do manj kot 250.000 EUR
II	od 2.000 do manj kot 4.000 EUR	IX	od 250.000 do manj kot 500.000 EUR
III	od 4.000 do manj kot 8.000 EUR	X	od 500.000 do manj kot 750.000 EUR
IV	od 8.000 do manj kot 15.000 EUR	XI	od 750.000 do manj kot 1.000.000 EUR
V	od 15.000 do manj kot 25.000 EUR	XII	od 1.000.000 do manj kot 1.500.000 EUR
VI	od 25.000 do manj kot 50.000 EUR	XIII	od 1.500.000 do manj kot 3.000.000 EUR
VII	od 50.000 do manj kot 100.000 EUR	XIV	enako ali več kot 3.000.000 EUR

Vir: Uredba EK 1242/2008

Klasifikacija kmetijskih gospodarstev glede na tip kmetovanja je izdelana na treh ravneh (8 splošnih tipov in nerazvrščena gospodarstva, 21 glavnih tipov, 62 posebnih tipov). Na prvi ravni so kmetijska gospodarstva razporejena v 5 specializiranih tipov (poljščine, vrtnine, trajni nasadi, pašna živina, prašičereja in perutninarstvo) in 3 mešane tipe (rastlinska pridelava, živinoreja, rastlinska pridelava in živinoreja). Tip kmetovanja je določen glede na prispevek SO posamezne kmetijske dejavnosti k skupnemu SO gospodarstva (Uredba EK 1242/2008).

SO se računa na podlagi standardnega prihodka po proizvodih (t.i. SO koeficienti) in podatkov o površinah in številu živali, zbranih v okviru raziskovanj strukture kmetijskih gospodarstev oziroma v okviru FADN. Vsak hektar in glava živine na gospodarstvu je pomnožena z odgovarjajočim SO koeficientom, seštevek tako izračunanih vrednosti (posamičnih SO) pa daje skupni SO oziroma ekonomsko velikost gospodarstva. Za izračun skupnega SO kmetijskega gospodarstva se v okviru strukturnih raziskovanj SO koeficienti pripišejo hektarom in glavam živine na gospodarstvu po stanju na določen dan v letu, v okviru FADN pa po povprečnem stanju v letu.

SO koeficient je definiran kot bruto vrednost proizvodnje posameznega kmetijskega proizvoda skupaj z morebitnimi stranskimi proizvodi, brez subvencij in davka na dodano vrednost. Izračun vrednosti proizvodnje sloni na letnih statističnih podatkih o rastlinski pridelavi (površine in pridelki) in živinoreji (število živali, zakol, prireja mleka, jajc, medu, ...) ter cenah kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih v državi. Kjer statističnih podatkov ni, so uporabljeni drugi viri in ekspertne ocene. SO koeficienti so izraženi kot vrednosti na enoto. Za rastlinske pridelke je enota hektar (pri gobah 100 m²), v živinoreji pa glava živali (pri perutnini 100 glav, pri čebelah panj).

SO koeficienti se izračunavajo ob vsakem strukturnem raziskovanju za vse vrste rastlinskih pridelkov in živali, ki so vključene v strukturno raziskovanje, razen če posameznega proizvoda v določeni državi ni ali ni dovolj zastopan (EUROSTAT, 2016b). Zaradi velikih nihanj v obsegu proizvodnje in cenah med leti so SO koeficienti izračunani kot povprečje referenčnega obdobja, ki zajema pet zaporednih let. Referenčno obdobje določi Evropska komisija in je enako za vse države članice. Zadnji SO koeficienti

so izračunani za obdobje od leta 2008 do 2012 (t.i. SO 2010), uporabljeni pa so bili pri obdelavi podatkov strukturnega raziskovanja 2013.

Preglednica 2: Seznam SO koeficientov v okviru strukturnega raziskovanja 2013 (SO 2010)

Koda	Opis	Koda	Opis
B_1_1_1	Pšenica in pira	B_4_1	Sadovnjaki
B_1_1_2	Trda pšenica	B_4_1_1	Sadje(brez jagodičja in lupinarjev)
B_1_1_3	Rž	B_4_1_1_1	Sadje zmernega pasu
B_1_1_4	Ječmen	B_4_1_1_2	Subtropsko sadje
B_1_1_5	Oves	B_4_1_2	Nasadi jagodičja
B_1_1_6	Koruza za zrnje	B_4_1_3	Nasadi lupinastega sadja
B_1_1_7	Riž	B_4_2	Citrusi
B_1_1_99	Drugo žito	B_4_3	Nasadi oljk
B_1_2	Suhe stročnice	B_4_3_1	Oljčniki za proizvodnjo namiznih oljk
B_1_2_1	Grah, fižol in volčji bob	B_4_3_2	Oljčniki za proizvodnjo oljčnega olja
B_1_2_2	Druge suhe stročnice	B_4_4	Vinogradi
B_1_3	Krompir	B_4_4_1	Vinogradi za proizvodnjo kakovostnega vina
B_1_4	Sladkorna pesa	B_4_4_2	Vinogradi za proizvodnjo namiznega vina
B_1_5	Krmne korenovke in kapusnice	B_4_4_3	Vinogradi za proizvodnjo namiznega grozdja
B_1_6_1	Tobak	B_4_4_4	Vinogradi za proizvodnjo rozin
B_1_6_2	Hmelj	B_4_5	Drevesnice in trsnice
B_1_6_3	Bombaž	B_4_6	Drugi trajni nasadi
B_1_6_4	Oljna ogrščica	B_4_7	Trajni nasadi v zaščitenem prostoru
B_1_6_5	Sončnice	B_6_1	Gojene gobe
B_1_6_6	Soja	C_1	Kopitarji
B_1_6_7	Laneno seme	C_2_1	Govedo, staro manj kot 1 leto
B_1_6_8	Druge oljnice	C_2_2	Moško govedo, staro manj kot 2 leti
B_1_6_9	Lan	C_2_3	Žensko govedo, staro manj kot 2 leti
B_1_6_10	Konoplja	C_2_4	Moško govedo, staro 2 leti ali več
B_1_6_11	Druge rastline za vlakna	C_2_5	Telice, stare 2 leti ali več
B_1_6_12	Zelišča, dišavnice in zdravilne rastline	C_2_6	Mlečne krave
B_1_6_99	Druge industrijske rastline	C_2_99	Druge krave
B_1_7	Zelenjadnice, melone in jagode	C_3_1	Ovce skupaj
B_1_7_1	Zelenjadnice, melone in jagode na prostem	C_3_1_1	Plemenske ovce
B_1_7_1_1	Zelenjadnice, melone in jagode na prostem - njivski kolobar	C_3_1_99	Druge ovce
B_1_7_1_2	Zelenjadnice, melone in jagode na prostem - tržno vrtnarstvo	C_3_2	Koze skupaj
B_1_7_2	Zelenjadnice, melone in jagode v zaščitenem prostoru	C_3_2_1	Plemenske koze
B_1_8_1	Cvetje in okrasne rastline na prostem	C_3_2_99	Druge koze
B_1_8_2	Cvetje in okrasne rastline v zaščitenem prostoru	C_4_1	Pujski do 20 kg
B_1_9	Zelena krma z njiv	C_4_2	Plemenske svinje nad 50 kg
B_1_9_1	Travinje za določen čas	C_4_99	Drugi prašiči
B_1_9_2	Druga zelena krma z njiv	C_5_1	Pitovni piščanci
B_1_9_2_1	Silažna koruza	C_5_2	Kokoši nesnice
B_1_9_2_2	Metuljnice	C_5_3	Druga perutnina
B_1_9_2_99	Druga zelene krma, drugo	C_5_3_1	Purani
B_1_10	Seme in sadike	C_5_3_2	Race
B_1_11	Drugo na njivah	C_5_3_3	Gosi
B_1_12_1	Praha brez subvencij	C_5_3_4	Noji
B_1_12_2	Praha s subvencijami brez ekonomske rabe	C_5_3_99	Druga perutnina, drugo
B_2	Hišni vrtovi	C_6	Plemenski kunci (ženske živali)
B_3	Trajno travinje	C_7	Čebelje družine
B_3_1	Trajno travinje - intenzivnejša raba		
B_3_2	Trajno travinje - ekstenzivna raba		
B_3_3	Travinje brez s subvencij brez ekonomske rabe		

Vir: EUROSTAT, 2016a

SO koeficienti se računajo za osnovne proizvode v nepredelanem stanju, z izjemo vina in oljčnega olja, pridelanega na gospodarstvu iz lastne surovine. V primeru skupin, ki združujejo več pridelkov (npr. sadovnjaki), je SO koeficient izračunan kot tehtano povprečje koeficientov posamičnih proizvodov (npr. jabolka, hruške).

Pri nekaterih skupinah, ki vsebujejo tudi podskupine (suhe stročnice; zelenjadnice, melone in jagode na prostem; cvetje in okrasne rastline; zelena krma z njiv; sadovnjaki; oljčni nasadi; vinogradi; druga

perutnina), je dovoljeno SO koeficiente izračunati samo na ravni skupine. V tem primeru se SO koeficient skupine pripiše tudi vsem podskupinam. Nekaterih SO koeficientov ni potrebno računati, ker imajo po definiciji vrednost nič (praha, hišni vrtovi, travinje brez ekonomske rabe).

Pri rastlinskih pridelkih SO koeficient praviloma vključuje samo glavne posevke (brez naknadnih). Stranski pridelki (npr. slama), se v izračunu upoštevajo samo, če imajo ekonomski namen (prodaja ali poraba na gospodarstvu). Skupni pridelek se nanaša na obdobje enega leta. V primeru več spravil (npr. zelenjadnice) se upošteva pridelek vseh spravil v letu. Ovrednotijo se vsi rastlinski pridelki, vključno s krmnimi rastlinami.

V živinoreji SO koeficienti zajemajo vrednost osnovnega in stranskih proizvodov, brez živinskega gnoja. Pri živalih, pri katerih proizvodni cikel traja manj kot eno leto (npr. prašiči, piščanci) ali več kot eno leto (npr. krave, kokoši nesnice), se proizvodnja preračuna na obdobje dvanajstih mesecev z ustreznim koeficientom. Pri večini živalskih vrst so SO koeficienti izračunani po kategorijah ali starostnih skupinah živali. V izračunu vrednosti proizvodnje se upošteva prirast živali, dosežen v posamezni kategoriji oziroma razlika med vrednostjo živali ob izstopu iz kategorije in vrednostjo živali ob vstopu v to kategorijo (t.i. nadomestna vrednost). V posamezni starostni skupini so SO koeficienti izračunani kot tehtano povprečje vrednosti živali glede na namen reje (zakol, nadaljnje pitanje, zreja plemenskih živali).

SO koeficient za »mlečne krave« poleg mleka in ustreznega deleža nadomestne vrednosti krav vključuje tudi vrednost telet do enega leta. Vrednost telet do enega leta je vključena v izračun SO koeficienta tudi pri »drugih kravah«. Pri izračunu skupnega SO se zato SO koeficient za kategorijo »govedo, mlajše od enega leta« upošteva le, če na gospodarstvu ni krav, ali pa je skupno število telet večje od števila krav, pri čemer se v izračunu upošteva samo število telet, ki presega število krav.

Podobno kot pri kravah, SO koeficienti pri plemenskih svinjah, plemenskih ovcah in plemenskih kozah vključujejo tudi vrednost sesnih pujskov, jagnjet oziroma kozličkov. SO koeficienti za kategorije »pujski do 20 kg«, »druge ovce« in »druge koze« se pri izračunu SO gospodarstva upoštevajo samo v primeru, da na gospodarstvu ni plemenskih živali.¹

Za Slovenijo so bili v okviru strukturnega raziskovanja 2013 SO koeficienti (SO 2010) izračunani za 38 rastlinskih proizvodov oziroma njihovih skupin in 22 kategorij živali (EUROSTAT, 2016a). SO koeficienti niso bili izračunani za pridelke ali skupine, ki jih pri nas ne pridelujemo ali jih pridelujemo v tako omejenem obsegu, da jih statistika ne beleži posebej (trda pšenica, riž, sladkorna pesa, tobak, bombaž, laneno seme, lan, konoplja, druge rastline za vlakna, druge industrijske rastline, citrusi, drugi trajni nasadi, trajni nasadi v zaščitenem prostoru). Za nekatere pridelke so bili SO koeficienti izračunani samo na ravni skupin (suhe stročnice, druga zelena krma z njiv, nasadi oljk, vinogradi, druga perutnina). Pri nasadih oljk je SO koeficient izračunan samo za oljčno olje, pri vinogradih pa samo za grozdje.

V splošnem je število posamičnih SO koeficientov, ki so uporabljeni za izračun povprečnega koeficienta skupine, omejeno z razpoložljivostjo statističnih podatkov.

2.2. Administrativne zbirke podatkov o proizvodnih parametrih na kmetijskih gospodarstvih

Med administrativnimi zbirkami, ki vsebujejo individualne podatke o kmetijskih gospodarstvih, so za potrebe izračuna SO zanimive predvsem naslednje podatkovne zbirke:

- Register kmetijskih gospodarstev (RKG), v okviru katerega se vodijo podatki o kmetijskih zemljiščih po vrstah rabe, podatki o površini hmelja in podatki o površini intenzivnih sadovnjakov po sadnih vrstah;

---

¹ Podobno velja tudi za »plemenske kunce« in druge plemenske živali, pri čemer se druge kategorije (živali v pitanju) pri izračunu SO kmetijskega gospodarstva praviloma ne upoštevajo.

- Evidenca rejnih živali (ERŽ), v okviru katere se vodijo podatki o številu živali po vrstah in kategorijah;
- Register proizvajalcev grozdja in vina (RPGV), v okviru katerega se vodijo podatki o pridelku vinogradov ločeno za grozdje in vino;
- Evidenca Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) iz obrazca D zbirnih vlog, ki vsebuje podrobne podatke o površini posameznih posevkov na njivah in vrtovih;
- Centralna podatkovna zbirka govedo (CPZ Govedo), ki vsebuje podatke o številu krav po proizvodni usmeritvi (mleko, meso).

Vse te zbirke se vodijo v elektronski obliki na način, ki omogoča njihovo medsebojno povezovanje. Osnova za povezovanje je številka KMG-MID, ki jo določi ministrstvo ob vpisu kmetijskega gospodarstva v RKG (Zakon o kmetijstvu).

Navedene zbirke se po zajemljivost podatkov nekoliko razlikujejo. Najbolj popoln je zajem podatkov v okviru Registra kmetijskih gospodarstev in Evidence rejnih živali. Po predpisih, ki urejajo vodenje teh dveh zbirk (Zakon o kmetijstvu, Zakon o vinu, Pravilnik o evidenci imetnikov rejnih živali in evidenci rejnih živali), je vpis obvezen za vsa kmetijska gospodarstva, ki izpolnjujejo vsaj enega izmed naslednjih pogojev:

- imajo v uporabi: (i) najmanj 1 ha zemljišč, ki po evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč sodijo med kmetijska zemljišča, ali (ii) najmanj 0,1 ha oljčnikov, ali (iii) najmanj 0,2 ha intenzivnega sadovnjaka ali 0,1 ha jagodičja ali 0,1 ha lupinarjev, ali (iv) hmeljišče, ali (v) najmanj 0,05 ha vinogradov;
- so imetniki živali in redijo govedo, kopitarje, drobnico, več kot enega prašiča, čebele, divjad v obori, alpake, lame, polže, vodne živali, perutnino ali kunce, z izjemo imetnikov živali, ki redijo samo perutnino ali kunce in njihovo število ne presega 50 kljunov, 5 nojev oziroma 50 kuncev;
- tržijo pridelke, ki jih pridelujejo;
- uveljavljajo kakršne koli ukrepe kmetijske politike.²

V okviru Registra pridelovalcev grozdja in vina se podatki o pridelku grozdja in vina ne vodijo za vsa gospodarstva, vpisana v ta register, temveč le za kmetijska gospodarstva, ki obdelujejo najmanj 0,1 ha vinogradov ali del ali celoten pridelek tržijo. Evidenca zbirnih vlog na ARSKTRP zajema samo kmetijska gospodarstva, ki uveljavljajo ukrepe kmetijske politike, za katere je ta vloga obvezna. CPZ govedo, ki jo vodi Kmetijski inštitut Slovenije za potrebe izvajanja strokovnih nalog in rejskih programov, vključuje kmetijska gospodarstva, ki redijo govedo.

2.2.1. Podatki o površini kmetijskih zemljišč

Podatki o kmetijskih zemljiščih v uporabi se v **Registru kmetijskih gospodarstev** vodijo v obliki t.i. grafičnih enot rabe kmetijskih gospodarstev (GERK). GERK je definiran kot strnjena površina kmetijskega zemljišča z enako vrsto dejanske rabe. Vsak GERK ima svojo identifikacijsko oznako (GERK-PID). GERK se lahko vriše na kmetijska zemljišča, ki so po evidenci dejanske rabe (Pravilnik o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč) opredeljena kot njive in vrtovi, trajni nasadi in travniške površine, poleg tega pa tudi na nekatere druge kmetijske površine. V samostojen GERK se ločijo površine z enako vrsto dejanske rabe, ki so večje ali enake 100 m². Najmanjša površina GERK je 25 m². Evidenca GERK se vzpostavi ob vpisu kmetijskega gospodarstva v RKG in se vodi ažurno. Spremembe so dolžni sporočati nosilci kmetijskih gospodarstev (v roku 30 dni), nekatere pa vnaša

² Vpis v RKG je obvezen tudi za kmetijska gospodarstva, ki so zavezanci za vpis v druge zbirke podatkov z delovnega področja ministrstva ali so za opravljanje kmetijske dejavnosti vpisana v uradne evidence ali registre po drugih predpisih (Zakon o kmetijstvu).

upravljavca podatkov po službeni dolžnosti (Zakon o kmetijstvu). Seznam vrst rabe GERK je opredeljen v Pravilniku o registru kmetijskih gospodarstev, ki ureja vodenje tega registra.³

Preglednica 3: Seznam vrst rabe GERK za vpis v Register kmetijskih gospodarstev; 2012-2014

Skupina	Šifra	Raba
Njive in vrtovi	1100	Njiva
	1160	Hmeljišče
	1180	Trajne rastline na njivskih površinah
	1190	Rastlinjak
Trajni nasadi	1211	Vinograd
	1212	Matičnjak
	1221	Intenzivni sadovnjak
	1222	Ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak
	1230	Oljčnik
	1240	Ostali trajni nasadi
Travniške površine	1300	Trajni travnik
	1321	Barjanski travnik
	1800	Kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem
Druge kmetijske površine	1420	Plantaža gozdnega drevja
	1430	Ekstenzivni kraški pašnik*
	1600	Neobdelano kmetijsko zemljišče

* Vpis je možen na površinah, ki po evidenci dejanske rabe sodijo v 1300 – trajni travnik, 1800 – kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem, 1410 – kmetijsko zemljišče v zaraščanju, 1500 – drevesa in grmičevje ter 1600 – neobdelano kmetijsko zemljišče, razen za KMG – planina in KMG – skupni pašnik.

Vir: Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev

Za hmeljišča in večino trajnih nasadov se za vsak GERK vodijo tudi podrobnejši podatki o nasadu (npr. namakanje, zaščitne mreže, terasiranost, zatravljenost) in sadilnem materialu (npr. sadna vrsta, sorta, število sadik, razdalje sajenja, leto zasaditve).

Posamezen GERK z rabo 1221 – intenzivni sadovnjak praviloma vključuje le površino, zasajeno z eno sadno vrsto (z izjemo breskev in nektarin, ki štejeta kot ena sadna vrsta).⁴ Seznam sadnih vrst za vpis na GERK z rabo intenzivni sadovnjak je zelo podroben in vključuje 40 različnih vrst sadja (preglednica 4).

Za GERK z rabo 1222 – ekstenzivni sadovnjak se v RKG podatki o sadnih vrstah vodijo po številu dreves, vendar le za kmetijska gospodarstva, ki uveljavljajo posamezne ukrepe kmetijske politike, ki te podatke zahtevajo. Na enem GERK je lahko vpisanih več različnih sadnih vrst.

Za kmetijska gospodarstva, ki imajo najmanj 0,1 ha oljčnikov (GERK raba 1230), se v RKG vodijo tudi podatki o pridelku oljk in oljčnega olja. Te podatke gospodarstva sporočajo enkrat letno (najpozneje do 15.2. v letu, ki sledi obiranju oljk).

³ Konec leta 2014 je bil uveljavljen nov pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev (UL RS 73/14), ki prinaša določene spremembe vrst in šifer rabe GERK v RKG. Pri rabah 1100 – njive, 1160 – hmeljišče, 1180 – trajne rastline na njivskih površinah in 1190 – rastlinjak so po novem nekatere dejanske rabe izločene v samostojne vrste rabe GERK (1150 – njiva za rejo polžev; 1170 – jagode na njivi; 1161 - hmeljišče v premeni; 1181 - trajne rastline na njivah, kjer pridelava ni v tleh; 1191 rastlinjak, kjer pridelava ni v tleh; 1192 – rastlinjak s sadnimi rastlinami), spremenila se je opredelitev rabe 1300 – trajni travnik (vključena tudi raba 1321 – barjanski travnik; izločena raba 1300 – trajno travinje na KMG-planina), uvedeni sta dve novi vrsti rabe GERK (1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi, ki vključuje tudi rabo 1430 – ekstenzivni kraški pašnik, 1800 – kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem in 1300 – trajni travnik na KMG-planina; 1610- kmetijsko zemljišče v pripravi), štiri pa so črtane s seznama rabe GERK (1321 – barjanski travnik; 1800 - kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem; 1430 – ekstenzivni kraški pašnik; 1600 – neobdelano kmetijsko zemljišče).

⁴ Po trenutno veljavnih predpisih (od 14.10.2014; Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev) so kot en GERK z rabo intenzivni sadovnjak lahko vpisani tudi nasadi z več sadnimi vrstami (mešane sadne vrste).

Preglednica 4: Seznam sadnih vrst za vpis v RKG za GERK z rabo intenzivni sadovnjak; 2012-2014

Koda	Sadna vrsta	Koda	Sadna vrsta	Koda	Sadna vrsta	Koda	Sadna vrsta
611	Jablana	625	Češnja	648	Asimina	660	Črni ribez x kosmulja
612	Hruška	626	Višnja	649	Rakitovec	661	Namizno grozdje
613	Kutina	631	Oreh	652	Ameriške borovnice	662	Robida x malina
614	Nashi	632	Leska	653	Maline	663	Robida
615	Granatna jabolka	633	Mandelj	654	Robide	671	Limonovec
616	Nešplja	642	Aktinidija	655	Rdeči ribez	672	Grenivka
621	Breskev	643	Kaki	656	Črni ribez	673	Pomarančevец
622	Nektarina	644	Kostanj	657	Aronija	674	Mandarinovec
623	Sliva/češplja	646	Bezeg	658	Murva	719	Vinogradniška breskev
624	Marelca	647	Smokva (figa)	659	Goji jagode	720	Kosmulja

Vir: MKGP, 2015

Za vinograde se podatki o površini (in pridelovalcih) izvirno vodijo v okviru RKG, podatki o pridelku pa v okviru **Registra proizvajalcev grozdja in vina** (RPGV).⁵ Podatke o pridelku grozdja, mošta, vina oziroma drugih proizvodov sporočajo pridelovalci v predpisanih rokih (do 20.11. oziroma najkasneje 20 dni po trgatvi). RPGV vsebuje podatke o pridelanem grozdju ter o pridelku vina in drugih proizvodov, pri čemer je navedeno tudi poreklo vhodnega pridelka (lastna pridelava in/ali kupljeno), kar omogoča ločitev pridelka vinogradov na grozdje in vino.

Pri GERK, ki so po dejanski rabi opredeljeni v skupine trajni nasadi, trajno travinje in druge kmetijske površine, je vrsta pridelka praviloma razvidna že iz vrste rabe GERK (za vinograde iz prijave pridelka v okviru RPGV), medtem ko je za GERK z vrstami rabe 1100 - njiva, del 1160 – hmeljišče (hmeljišče v premeni), 1180 – trajne rastline na njivskih površinah in 1190 – rastlinjak, podrobnejše podatke o vrsti oziroma skupini kmetijskih rastlin na posameznem GERK mogoče pridobiti le iz zbirne vloge. Zbirno vlogo kmetijska gospodarstva oddajo na ARSKTRP enkrat letno na predpisanih obrazcih.⁶

V okviru **zbirne vloge** kmetijska gospodarstva posredujejo podrobne podatke o vrsti kmetijske rastline, ki se v tekočem letu prideluje na posameznem GERK, na obrazcu D - Prijava površin kmetijskih rastlin in zahtevkov na površino. Podatki o GERK-PID se ob vnosu zbirne vloge prenesejo na ta obrazec iz RKG, v grafičnem urejevalniku pa se nato na GERK vrišejo poljine z določeno vrsto kmetijske rastline.⁷ Na enem GERK-PID je lahko več različnih kmetijskih rastlin. Kmetijska rastlina se vpiše s šifro iz šifrantu vrst oziroma skupin kmetijskih rastlin, ki je sestavni del predpisov, ki urejajo izvedbo ukrepov kmetijske politike v posameznem letu (ARSKTRP, 2012b, 2013b, 2014b). Šifrant kmetijskih rastlin je zelo podroben, med leti pa se nekoliko spreminja. V letih 2012-2014 je šifrant za GERK z rabo 1100 - njiva, 1160 – hmeljišče, 1180 – trajne rastline na njivskih površinah in 1190 – rastlinjak vseboval 86 različnih vrst oziroma skupin kmetijskih rastlin.⁸

Kot je razvidno iz preglednice 5, je isto šifro kmetijske rastline praviloma mogoče vpisati na več kot eno vrsto rabe GERK. Vse njivske kulture se lahko vpisujejo na GERK z rabo 1100 – njiva ali 1160 – hmeljišče, pri vrtninah, zeliščih, okrasnih rastlinah in nekaterih trajnih rastlinah pa je vpis mogoč na različne vrste rabe, večinoma v odvisnosti od tipa rastline (enoletne, trajne) ali načina pridelave (na prostem, v rastlinjaku). Ob tem pri nekaterih šifrah kmetijskih rastlin prihaja do določenega neskladja med imenom rastline (npr. 401 - vrtnine v zavarovanem prostoru, 403 - njivska zelišča v zavarovanem

⁵ RPGV podatke o površinah vinogradov prevzema iz RKG (Pravilnik o registru proizvajalcev grozdja in vina).

⁶ Vloge se praviloma oddajajo v času od marca do začetka maja. Spremembe je mogoče sporočiti do začetka junija, kasneje pa le v primeru višje sile, izjemnih okoliščin in v primerih, če sprememba vpliva na višino plačila ali izpolnjevanje pogojev za uveljavljanje plačil oziroma če se sprememba nanaša na konopljo ali mak (ARSKTRP, 2012a, 2013a, 2014a).

⁷ Površina kmetijske rastline na posameznem GERK se izračuna na podlagi vrisane poljine z določeno kmetijsko rastlino ob elektronskem vnosu.

⁸ Šifrant za leto 2015 je še bolj podroben in na njivah in vrtovih omogoča vpis preko 100 različnih kmetijskih rastlin (ARSKTRP, 2015b).

prostoru) in vrsto rabe GERK (v obeh primerih je poleg na 1190 – rastlinjak možen vpis tudi na 1100 – njiva), ali pa med tipom rastline (npr. 703 - šparglji, 734 - rabarbara) in vrsto rabe GERK (v obeh primerih poleg 1180 – trajne rastline na njivah možen vpis tudi na 1160 – hmeljišče).

Preglednica 5: Seznam kmetijskih rastlin za GERK z rabo 1100, 1160, 1180 in 1190 v okviru zbirnih vlog 2012-2014

Koda Rastlina	Raba GERK	Koda Rastlina	Raba GERK
001 Pšenica	1100, 1160	110 Grašica	1100, 1160
002 Rž	1100, 1160	111 Bela gorjušica	1100, 1160
003 Pira	1100, 1160	112 Krmni sirek	1100, 1160
004 Ajda	1100, 1160	113 Oljna redkev	1100, 1160
005 Koruza za zrnje	1100, 1160	114 Druge rastline za krmo na njivah	1100, 1160
006 Silažna koruza	1100, 1160	115 Abesinska gizotija	1100, 1160
007 Triticala	1100, 1160	116 Sudanska trava	1100, 1160
008 Oves	1100, 1160	117 Westerwoldska ljujka	1100, 1160
009 Ječmen	1100, 1160	201 Trave	1100, 1160
010 Proso	1100, 1160	203 Travno deteljne mešanice	1100, 1160
011 Mešanice žit	1100, 1160	206 Deteljno travne mešanice	1100, 1160
012 Sončnice	1100, 1160	207 Detelja	1100, 1160
013 Oljna buča	1100, 1160	208 Lucerna	1100, 1160
014 Oljna ogrščica	1100, 1160	209 Njivska grašica (ki ni požeta pri polni zrelosti)	1100, 1160
015 Soja	1100, 1160	210 Volčji bob	1100, 1160
016 Grah	1100, 1160	211 Grahor	1100, 1160
017 Krmni bob	1100, 1160	212 Medena detelja	1100, 1160
018 Lupina	1100, 1160	213 Turška detelja	1100, 1160
019 Sladkorna pesa	1100, 1160	214 Šmarna detelja	1100, 1160
020 Krompir	1100, 1160	215 Medenica	1100, 1160
021 Soržica	1100, 1160	216 Navadna nokota	1100, 1160
022 Ptičje seme	1100, 1160	217 Vzhodna jastrebina	1100, 1160
023 Sladka koruza	1100, 1160	218 Sabljasti triplat	1100, 1160
024 Sirek	1100, 1160	219 Facelija	1100, 1160
025 Trda pšenica	1100, 1160	220 Aleksandrijska detelja	1100, 1160
026 Njiva v prahi	1100, 1160	221 Perzijska detelja	1100, 1160
027 Konoplja	1100, 1160	301 Krompir - semenski nasadi	1100, 1160
028 Lan (za vlakna)	1100, 1160	302 Krompir - nasadi v 100-m izolacijskem pasu	1100, 1160
029 Ukorenišče hmeljnih sadik	1100, 1160	401 Vrtnine v zavarovanem prostoru	1190, 1100
030 Soja	1100, 1160	402 Vrtnine na prostem	1100, 1160
031 Vrtni mak	1100, 1160	403 Njivska zelišča v zavarovanem prostoru	1190, 1100
032 Bar	1100, 1160	404 Njivska zelišča na prostem	1100, 1160, 1180
033 Krmni grah	1100, 1160	405 Mešana raba (vrtnine, poljščine, dišavnice, zelišča)	1100, 1160, 1190
034 Rjava indijska gorčica	1100, 1160	406 Mešanice za neprezimno ozelenitev	1100, 1160
101 Krmna pesa	1100, 1160	444 Pridelava ni v tleh	1180, 1190
102 Krmna repa	1100, 1160	501 Hmelj	1160
103 Krmna ogrščica	1100, 1160	702 Drevesnice	1180
104 Krmna repica	1100, 1160	703 Šparglji	1160, 1180
105 Krmni ohrov	1100, 1160	704 Trsnice	1180
106 Krmni radič	1100, 1160	708 Nasadi matičnih rastlin	1180
107 Krmno korenje	1100, 1160	733 Artičoka	1180
108 Podzemna koleraba	1100, 1160	734 Rabarbara	1160, 1180
109 Strniščna repa	1100, 1160	735 Okrasne rastline	1100, 1180, 1190

Vir: ARSKTRP, 2012b, 2013b, 2014b

2.2.2. Podatki o številu živali

Podatki o staležu živali na kmetijskem gospodarstvu se izvirno vodijo v okviru **Evidence rejnih živali** (ERŽ). Evidenca rejnih živali se vodi po vrstah in kategorijah živali, ločeno za govedo (Centralni

register govedi - CRG), drobnico (Centralni register drobnice - CRD), prašiče (Centralni register prašičev - CRPš), kopitarje (Centralni register kopitarjev - CRK), čebelje družine (Register čebelnjakov) in druge živali, v skladu s predpisi, ki urejajo področje identifikacije in registracije živali (Pravilnik o identifikaciji in registraciji goved, Pravilnik o identifikaciji in registraciji prašičev, Pravilnik o identifikaciji in registraciji drobnice, Pravilnik o označevanju čebelnjakov in stojišč, Pravilnik o Evidenci imetnikov rejnih živali in evidenci rejnih živali).

Preglednica 6: Seznam vrst in kategorij živali v Evidenci rejnih živali; 2012-2014

	Vrsta in kategorija živali		Vrsta in kategorija živali
Govedo	Teličke do enega leta	Perutnina*	Pitovni piščanci
	Bikci do enega leta		Kokoši nesnice
	Telice, stare od 1 do 2 leti		Purani
	Biki, stari 1 do 2 leti		Purice
	Telice nad 2 leti		Race
	Biki nad 2 leti		Gosi
	Plemenski biki		Noji
	Krave		Pitovni noji, stari manj kot 1 leto
Ovce	Jagnjeta do enega leta	Jarkice	
	Ovce od enega leta oz. so že jagnjile	Petelini	
	Ovni, starejši od enega leta	Prepelice	
Koze	Kozlički do enega leta	Pegatke	
	Koze od enega leta oz. so že jarile	Jerebice	
	Kozli, starejši od enega leta	Pavi	
Prašiči	Pujski do 20 kg	Golobi	
	Prašiči pitanci od 20 kg	Kunci*	Plemenski kunci
	Merjasci		Kunci v pitanju
	Plemenske mladice	Čebele	Čebelje družine
Plemenske svinje	Druge živali*		Damjaki in mufloni
Kopitarji*		Žrebeta do enega leta	Navadna jelenjad
		Konji, starejši od enega leta	Lame
		Poniji	Ostala rastlinojeda divjad
		Oslji, mezgi in mule	Pritlikavi zebu do 2 let
			Pritlikavi zebu nad 2 leti
		Činčile	

* Kategorije iz obrazca B zbirne vloge

Vir: MKGP, 2015

Imetniki govedi sporočajo spremembe v številu živali na gospodarstvu v CRG ažurno (ob vsaki spremembi). Podatki o živalih se vodijo po starosti in spolu (in pasmi), ne pa tudi po namenu reje (mleko – meso).

Imetniki čebelnjakov število čebeljih družin popišejo dvakrat letno (na dan 15.4. in 31.10.) in ga sporočijo najpozneje do 1.12. (za oba datuma). Imetniki drobnice, prašičev in drugih živali podatke o staležu posredujejo enkrat letno (praviloma stanje na dan 1.2.).⁹ Do leta 2015 je veljalo, da če so bili ti podatki posredovani v okviru zbirne vloge za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike (obrazec B - Stalež živali po vrstah in kategorijah rejnih živali; stanje na dan 1.2.), se je štel, da so podatki o staležu sporočeni, t.j. prepisani v ERŽ po uradni dolžnosti (ARSKTRP, 2012a, 2013a, 2014a).¹⁰

⁹ Izjema so imetniki prašičev, ki uveljavljajo ukrep dobrobit živali, ki so od leta 2014 dolžni sporočati število prašičev v ERŽ mesečno (stanje na vsak prvi dan v mesecu; ARSKTRP, 2014c).

¹⁰ Po novem (z letom 2015) vsi imetniki živali te podatke sporočajo v ERŽ (obrazec B ni več sestavni del zbirne vloge) in sicer po stanju na dan 1.2. tekočega leta, pri čemer kmetijska gospodarstva, ki oddajo zbirno vlogo, sporočijo te podatke ob oddaji zbirne vloge, drugi imetniki pa najpozneje do 30.6. tekočega leta (Pravilnik o evidenci imetnikov rejnih živali in evidenci rejnih živali; ARSKTRP, 2015a). Kmetijska gospodarstva stalež sporočajo na obrazcu, ki se pri nekaterih vrstah živali razlikuje od obrazca, ki je bil v veljavi pred spremembo predpisov (prašiči, perutnina, divjad, drugo).

Kmetijska gospodarstva podatke o številu živali po vrstah in kategorijah poročajo za vsako lokacijo z živalmi (t.i. gospodarstvo) posebej. V ta namen ima v okviru kmetijskega gospodarstva (KMG-MID) vsaka lokacija svojo identifikacijsko številko (G-MID).¹¹

Za govedo se poleg centralnega registra govedi za potrebe izvajanja rejских programov vodi še **Centralna podatkovna zbirka govedo** (CPZ govedo). Podatki o rejcih (KMG-MID), lokacijah reje (G-MID) in živalih (rojstva, premiki, zakoli) se v to zbirko prevzemajo iz uradnih evidenc pri MKGP, ob tem pa se podatki o čredah krav vodijo ločeno za rejo molznic in rejo dojilj (STRP govedo, 2015). Podlaga za razmejitev je tip proizvodnje (mleko ali meso), ki prevladuje na kmetijskem gospodarstvu oziroma na določeni lokaciji znotraj gospodarstva (G-MID).

Podroben pregled vsebine administrativnih zbirk podatkov kaže, da je za živinorejo na podlagi obstoječih evidenc mogoče pridobiti vse podatke o številu živali, ki so v skladu z enotno metodologijo EU potrebni za izračun skupnega SO kmetijskega gospodarstva. Za rastlinsko pridelavo so podatki o površinah na primerljivi (ali višji) ravni podrobnosti dostopni za vsa kmetijska gospodarstva le za trajne nasade in trajno travinje ter za hmelj, za posevke na njivah in vrtovih pa le za površine, ki so vključene v zbirno vlogo. Za preostale površine njiv in vrtov na kmetijskem gospodarstvu je možen le izračun posamičnih SO na ravni vrste rabe po evidenci v RKG (njiva, rastlinjak, trajne rastline na njivskih površinah).

3. METODA IZRAČUNA SO

Metodologija za izračun SO kmetijskega gospodarstva in izvedenih kazalcev (ekonomska velikost, tip kmetovanja) sloni na enotni metodologiji EU (EC, 2009), ki pa je v izvedbenem delu prilagojena ravni razpoložljivih podatkov v administrativnih virih. Temeljni načeli prilagoditve sta bili v izračun SO zajeti čim večje število kmetijskih gospodarstev in za posamezno gospodarstvo izračunati SO na čim bolj natančni ravni. V ta namen so bili poleg SO koeficientov, ki jih predvideva enotna metodologija EU, izračunani še nekateri dodatni koeficienti na različnih ravneh, za izračun skupnega SO pa izbrana kombinacija podatkov iz administrativnih virov, ki omogoča pripis teh koeficientov na najbolj podrobni ravni.

3.1. Prilagoditev seznama proizvodov in izračun SO koeficientov

Seznam postavk za izračun SO koeficientov v okviru strukturnih raziskovanj (preglednica 2) je bil za potrebe uskladitve s seznamom podatkov, ki so na voljo v administrativnih virih, dopolnjen s pridelki na podrobnejši ravni (kjer razpoložljivi statistični podatki omogočajo izračun ustreznih SO koeficientov), dodani pa so bili tudi nekateri agregati, ki jih enotna metodologija EU ne predvideva.

V okviru rastlinske pridelave je seznam za izračun SO koeficientov razširjen s pridelki na podrobnejši ravni znotraj skupin drugo žito, suhe stročnice, druga zelena krma z njiv ter zelenjadnice, melone in jagode (povsod v seznam dodane posamezne vrste rastlin), krompir (dodan tip pridelka), zelišča, dišavnice in zdravilne rastline (dodan tip pridelave), sadovnjaki (dodan tip nasada in sadne vrste pri intenzivnih nasadih) ter vinogradi (dodan tip pridelka).

Poleg posamičnih pridelkov so v seznam dodane tudi nekatere skupine rastlin oziroma rabe, za katere obstajajo podatki v administrativnih virih, niso pa predvidene v seznamu SO koeficientov za statistične namene. V tem okviru so bile dodane vrtnine na prostem, ki ne vključujejo trajnih zelenjadnic, ki so v zbirnih vlogah evidentirane ločeno, vključujejo pa fižol za zrnje, ki je v zbirnih

---

¹¹ Kmetijsko gospodarstvo (KMG-MID) ima lahko eno ali več G-MID številok. Če se živali nahajajo na isti lokaciji kot kmetijsko gospodarstvo, je številka G-MID enaka številki KMG-MID, sicer pa so številke različne. Na enem G-MID se lahko nahaja več vrst živali (URSVHVVR, 2016).

vlogah vključen med vrtnine (po enotni metodologiji sodi med suhe stročnice). V seznam so dodane tudi vse vrste rabe zemljišč (GERK) in skupina druge živali.

Preglednica 7: Seznam podrobnejših in dodatno izračunanih SO koeficientov

EUROSTAT Skupina koda	Podrobnejši in dodatno izračunani SO koeficienti
B_1_1_99 Drugo žito	Po vrstah (tritikala; ajda; proso; drugo žito, drugo)
B_1_2 Suhe stročnice	Po vrstah (fižol; krmni grah; druge suhe stročnice)
B_1_3 Krompir	Po tipu pridelka (jedilni krompir; semenski krompir)
B_1_6_12 Zelišča, dišavnice in zdravilne rastline	Po tipu pridelave (na prostem, v zavarovanem prostoru)
B_1_7_1 Zelenjadnice, melone in jagode na prostem	Po skupinah (jagode; trajne zelenjadnice; druge zelenjadnice)
B_1_7_2 Zelenjadnice, melone in jagode v zav. prostoru	Po skupinah (jagode; zelenjadnice)
B_1_9_2 Druga zelena krma z njiv	Po vrstah oz. skupinah (silažna koruza; detelje in lucerna; druga zelena krma, drugo)
B_4_1 Sadovnjaki	Po tipu nasada (ekstenzivni sadovnjaki; intenzivni sadovnjaki skupaj in po sadnih vrstah: jabolka, hruške, breskve, marelice, češnje, višnje, češplje in slive, kaki, aktinidija, smokve, leska, kostanj, oreh, drugo stebelno sadje; ameriške borovnice, drugo jagodičje)
B_4_4 Vinogradi	Skupaj in po tipu pridelka (grozdje, vino)
C_5_3 Druga perutnina	Po vrstah (purani, race in gosi; noji; jarkice, drugo)
/ Vrtnine na prostem	Zelenjadnice brez trajnih in fižol za zrnje na prostem
/ GERK Njiva	Njiva skupaj (vsi njivski posevki, jagode, vrtnine, zelišča in okrasne rastline na prostem, brez hmelja in trajnih rastlin)
/ GERK Trajne rastline na njivskih površinah	Trajne rastline na njivah skupaj (drevesnice in trsnice, trajne zelenjadnice in zelišča na prostem)
/ GERK Rastlinjak	Rastlinjaki (zelišča, vrtnine, jagode, cvetje in okrasne rastline v zavarovanem prostoru)

Vsi SO koeficienti iz tako razširjenega seznama so bili izračunani po enotni metodologiji EU in sicer za leta 2012, 2013 in 2014, kar ustreza letom, za katera smo pridobili tudi podatke o površinah in številu živali iz administrativnih virov. Za izračun SO koeficientov so bili uporabljeni statistični podatki o obsegu rastlinske pridelave in živinoreje v posameznem letu na najpodrobnejši ravni (SI-STAT),¹² manjkajoči podatki pa so bili ocenjeni na podlagi administrativnih in drugih virov. Proizvodnja je praviloma vrednotena po odkupnih cenah (SI-STAT), kjer teh podatkov ni, pa so bili uporabljeni tudi drugi viri in ocene.¹³ Pri zeleni krmi (z njiv in trajnega travinja) izračun sloni na oceni povprečne vsebnosti metabolne energije (ME) v posamezni vrsti (in obliki) krme (Verbič, 2016) in ceni enote ME, izračunani iz odkupne cene koruze za zrnje.

Pri vinogradih so bili za izračun SO koeficienta poleg statističnih podatkov uporabljeni podatki RPGV o razmerju med pridelkom, realiziranim v obliki grozdja in v obliki vina.¹⁴ Administrativni vir (RKG) je bil ob statističnih podatkih uporabljen tudi pri izračunu SO koeficienta za oljčno olje in sicer podatek o povprečnem razmerju med pridelkom oljk za olje in oljčnega olja (izplen), ki se med leti precej spreminja.

¹² Za potrebe tega projekta smo pridobili tudi nekatere podatke, ki sicer niso javno dostopni (npr. o površini in pridelku zelenjadnic po vrstah ločeno za pridelavo na prostem in v zavarovanem prostoru).

¹³ Nekateri pridelki so ovrednoteni v razmerju do odkupnih cen primerljivih pridelkov (npr. krmni grah po ceni soje), ali v razmerju do cen teh pridelkov na tržnicah (npr. lešniki po ceni na tržnici, korigirani s faktorjem povprečnega odstopanja cen sadja na tržnicah od cen sadja v odkupu). Kjer so podatki statistike zelo pomanjkljivi, je skupna vrednost proizvodnje prevzeta neposredno iz ekonomskih računov za kmetijstvo (npr. drevesnice in trsnice, kopitarji).

¹⁴ Ob upoštevanju dela pridelka v obliki vina je skupni SO koeficient za vinograde precej večji kot ob upoštevanju celotnega pridelka v obliki grozdja. V dogovoru s SURS bi bilo tovrstno spremembo v izračunu SO koeficienta za vinograde smiselno upoštevati tudi pri izračunu SO koeficientov za potrebe obdelave podatkov strukturnega raziskovanja.

SO koeficienti na ravni skupin so praviloma izračunani kot tehtano povprečje posamičnih koeficientov, ki pripadajo tej skupini. SO koeficienti za njive, trajne rastline na njivah, rastlinjake, vinograde, intenzivne in ekstenzivne sadovnjake vključujejo vse rastline, ki pripadajo tem vrstam rabe, za ostale vrste rabe GERK pa je SO koeficient prevzet glede na prevladujoč tip pridelka na teh rabah. V živinoreji je za race in gosi prevzet SO koeficient, izračunan za »purane«, za skupino »druge živali« pa SO koeficient, izračunan za »druge ovce«.

Zaradi pomanjkanja podatkov SO koeficienti niso izračunani za vrtnine v njivskem kolobarju (mešana raba), namizne oljke¹⁵ ter še nekatere specifične pridelke in rabe, ki se pojavljajo v administrativnih virih na podrobnejši ravni (npr. »drevesnice in trsnice« po vrstah nasadov), pri nekaterih skupinah pridelkov pa so izračunani SO koeficienti manj zanesljivi. Med rastlinskimi pridelki to velja zlasti za »zelišča, dišavnice in zdravilne rastline«, »cvetje in okrasne rastline« ter »drevesnice in trsnice«, kjer so statistični podatki o pridelkih in cenah zelo pomanjkljivi, posledično pa tudi za vrste rab zemljišč, ki te rastline vključujejo v večjem obsegu (rastlinjaki, trajne rastline na njivah, matičnjaki). V okviru živinoreje so zaradi pomanjkanja podatkov nezanesljive ocene SO koeficientov pri kopitarjih, kuncih ter v skupini »druga perutnina« in »druge živali«. Z vidika skupnih površin so to sicer bolj ali manj marginalne skupine, na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva pa lahko pomembno vplivajo na oceno skupnega SO.

Kot kažejo izračuni, prikazani v prilogi 1, se SO koeficienti močno razlikujejo tako v odvisnosti od rabe zemljišč, kakor tudi glede na vrsto in kategorijo živali. Pri rastlinskih pridelkih se v povprečju let 2012-2014 gibljejo v razponu od okoli 500 EUR/ha pri trajnem travinju do okoli 107.000 EUR/ha pri pridelavi v rastlinjakih, pri živalih pa od okoli 11 EUR/glavo pri piščancih do okoli 2.100 EUR/glavo pri mlečnih kravah. Velike razlike v SO koeficientih se kažejo tudi po vrstah rastlin znotraj posamezne rabe. Največji razpon med najnižjim in najvišjim SO koeficientom se pojavlja pri njivah in vrtovih (od okoli 300 EUR/ha pri drugi zeleni krmi z njiv do okoli 62.000 EUR/ha pri cvetju in okrasnih rastlinah), velik pa je tudi pri intenzivnih sadovnjakih (med 1.700 EUR/ha pri kostanju in 34.600 EUR/ha pri borovnicah) in vinogradih (okoli 3.000 EUR/ha pri pridelavi grozdja in okoli 9.000 EUR/ha pri pridelavi vina). Pri večini pridelkov so opazne precejšnje razlike v SO koeficientih tudi med leti (pri nekaterih tudi dvakratne), kar kaže na precejšnja nihanja v povprečnih pridelkih in cenah kmetijskih proizvodov v odvisnosti od letine in razmer na posameznih trgih.

3.2. Izbor podatkov iz administrativnih virov in pripadajočih SO koeficientov

Pri izboru podatkov iz administrativnih virov smo sledili načelu, da se za posamezno kmetijsko gospodarstvo uporabijo podatki na čim podrobnejši ravni. To pomeni, da so za izračun SO koeficientov po vrstah rastlin oziroma kategorijah živali in šele nato podatki na bolj agregatnih ravneh (preglednica 8 in 9).

Pri rastlinskih pridelkih izbor temelji na kombinaciji podatkov iz zbirnih vlog (površina njiv in vrtov po vrstah rastlin), podatkov RPGV (pridelek grozdja in vina iz lastnega grozdja) in podatkov RKG na različnih ravneh (površina intenzivnih sadovnjakov po sadnih vrstah, površina hmelja, površina zemljišč po rabah GERK). Za živinorejo je uporabljena kombinacija podatkov ERŽ (število govedi, drobnice in prašičev po kategorijah, število čebeljih panjev), podatkov CPZ govedo (število mlečnih krav in dojlj) in podatkov iz zbirnih vlog (število preostalih živali).

Podroben seznam vseh izbranih podatkov iz administrativnih virov z opredelitvijo pripadajočih SO koeficientov (povezovalni šifrant) je prikazan v prilogi 2.

---

¹⁵ O pridelavi namiznih oljk ni statističnih podatkov, podatki RKG pa kažejo, da je nasadov namiznih oljk izjemno malo.

Preglednica 8: Pregled izbora kombinacije podatkov iz administrativnih virov za izračun SO rastlinske pridelave na kmetijskem gospodarstvu

Raba zemljišč (GERK)	Podatki za pripis SO koeficienta po vrstah pridelkov	Podatki za pripis SO koeficienta na ravni GERK rabe
1100 Njiva 1160 Hmeljišče	Površina po vrstah rastlin na GERK 1100 in 1160 brez hmelja po podatkih iz zbirne vloge (vir: ARSKTRP – obrazec D) Površina hmeljišča v obdelavi po evidenci hmelja (vir: RKG)	Razlika med skupno površino GERK 1100 in 1160 (vir: RKG) in seštevkom vseh površin evidentiranih na teh rabah po vrstah rastlin (vir: ARSKTRP – obrazec D in RKG)
1180 Trajne rastline na njivah	Površina po vrstah rastlin na GERK 1180 po podatkih iz zbirne vloge (vir: ARSKTRP – obrazec D)	Razlika med skupno površino GERK 1180 (vir: RKG) in seštevkom vseh površin evidentiranih na tej rabi po vrstah rastlin (vir: ARSKTRP – obrazec D)
1190 Rastlinjak	Površina po vrstah rastlin na GERK 1190 po podatkih iz zbirne vloge (vir: ARSKTRP – obrazec D)	Razlika med skupno površino GERK 1190 (vir: RKG) in seštevkom vseh površin evidentiranih na tej rabi po vrstah rastlin (vir: ARSKTRP – obrazec D)
1211 Vinograd	Površina vinogradov po tipu pridelka izračunana iz podatkov o prijavljenem pridelku grozdja in vina iz lastnega grozdja (vir: RPGV)	Razlika med skupno površino GERK 1211 (vir: RKG) in površino, na katero se nanašajo podatki o pridelku grozdja in vina (vir: RPGV)
1221 Intenzivni sadovnjak	Površina po sadnih vrstah na GERK 1221 po evidenci sadovnjakov (vir: RKG)	Razlika med skupno površino GERK 1221 (vir: RKG) in seštevkom vseh površin evidentiranih na tej rabi po sadnih vrstah
1222 Ekstenzivni sadovnjak		Skupna površina GERK 1222 (vir: RKG)
1230 Oljčnik		Skupna površina GERK 1230 (vir: RKG)
1300 Trajni travnik		Skupna površina GERK 1300 (vir: RKG)
1321 Barjanski travnik		Skupna površina GERK 1321 (vir: RKG)
1430 Ekst. kraški pašnik		Skupna površina GERK 1430 (vir: RKG)
1800 Kmetijsko zemljišče poraslo z gozd. drevjem		Skupna površina GERK 1800 (vir: RKG)
1212 Matičnjak		Skupna površina GERK 1212 (vir: RKG)
1240 Ostali trajni nasadi		Skupna površina GERK 1240 (vir: RKG)
1420 Plantaža gozd. dreva		Skupna površina GERK 1420 in 1600
1600 Neobdelano		(vir: RKG) – ni ovrednoteno (SO = 0)

Preglednica 9: Pregled izbora kombinacije podatkov iz administrativnih virov za izračun SO živinoreje na kmetijskem gospodarstvu

Vrsta živali	Podatki za pripis SO koeficienta po vrstah in kategorijah živali
Govedo	Število živali po kategorijah na dan 1.2. po podatkih CRG (vir: ERŽ); teleta upoštevana samo, če njihovo število presega število krav (upoštevana pozitivna razlika med številom telet in številom krav) Skupno število krav in število mlečnih krav na dan 31.1. po evidenci KIS (vir: CPZ govedo); uporabljeno za razdelitev krav po podatkih CRG po tipu proizvodnje (mlečne, druge)
Drobnica	Število živali po kategorijah na dan 1.2. po podatkih CRD (vir: ERŽ); jagnjeta oz. kozlički upoštevani samo, če na gospodarstvu ni plemenskih ovc oz. koz
Prašiči	Število živali po kategorijah na dan 1.2. po podatkih CRPš (vir: ERŽ); sesni pujski upoštevani samo, če na gospodarstvu ni plemenskih svinj
Čebele	Število panjev na dan 15.4. po podatkih evidence čebelnjakov (vir: Register čebelnjakov)
Perutnina (piščanci; kokoši nesnice; purani, race, gosi; noji; jarkice; druga perutnina, drugo) Kopitarji Kunci Druge živali	Število živali po vrstah na dan 1.2. po podatkih iz zbirne vloge (vir: ARSKTRP – obrazec B)*

* Podatki iz drugih virov (ERŽ) niso bili na voljo.

3.3. Postopek izračuna SO kmetijskega gospodarstva in izvedenih kazalcev

Za izračun skupnega SO kmetijskega gospodarstva smo posamezne podatkovne zbirke iz administrativnih virov pripravili v obliko, primerno za nadaljnjo obdelavo. Za potrebe nadaljnje obdelave smo najprej vzpostavili povezavo med (količinskimi) podatki iz različnih administrativnih virov in izračunanimi SO koeficienti. V ta namen je bil izdelan t.i. povezovalni šifrant (priloga 2). Glede na to, da same šifre rastlin, uporabljene v zbirnih vlogah, ne omogočajo razlikovanja pridelka glede na vrsto rabe zemljišč (preglednica 5) in da je SO koeficient za pridelek z enako šifro na različnih rabah praviloma različen (priloga 1), smo v povezovalnem šifrantu najprej kreirali t.i. kombinirano šifro, ki je sestavljena iz šifre pridelka in šifre rabe (šifra pridelka/šifra rabe; npr. 735/1100;1160¹⁶ za okrasne rastline na prostem in 735/1190 za okrasne rastline v zaščitenem prostoru). Tej kombinirani šifri je nato pripisana šifra SO koeficienta (npr. 735/1100;1160 → B_1_8_1; 735/1190 → B_1_8_2). Vrstam rastlin in živali, ki se v administrativnih virih v celoti ujemajo s proizvodi iz seznama SO koeficientov (npr. hmelj, plemenske ovce), je pripisana ustrezna šifra neposredno, sicer pa šifra SO koeficienta, ki po vsebini najbolj ustreza (npr. soržici je pripisana šifra SO koeficienta za drugo žito; gosem šifra SO za purane).¹⁷

Na podlagi enovite šifre KMG-MID so nato količinski podatki (na ravni šifre SO koeficienta) iz različnih administrativnih virov združeni v enoten stavek. Zaradi enostavnejše kasnejše obdelave, so vsi pridelki z enako šifro SO koeficienta sešteti in prikazani samo na ravni šifre SO koeficienta (krajši stavek).¹⁸

Izpisni stavek za posamezen KMG-MID vsebuje naslednje attribute:

- Šifra kmetijskega gospodarstva
- Teritorialna pripadnost (občina in regija)
- Seznam vseh rab GERK
- Seznam vseh rastlin in živali na ravni šifre SO koeficienta.

Celotni zbirni stavek je prikazan v prilogi 3.

Tako pripravljene podatki so bili za nadaljnjo obdelavo preneseni v drugo (Excel) preglednico, ki je vsebinsko razdeljena na več delov. V vrsticah nad vnosnim formatom, v katerega so preneseni izvorni količinski podatki (izpisni stavek), je prostor za izračun agregatov ter del, namenjen vzpostavitvi povezave med šifro SO koeficienta v vnosnem delu in ustreznim SO koeficientom ter še nekaterimi drugimi atributi (ime SO koeficienta, enota, šifra za izračun tipologije). Izračunani SO koeficienti so zbrani v samostojni preglednici (priloga 1), prenos podatkov pa je izveden z uporabo LU (vlookup) funkcij.

Najprej so izračunani izvedeni (količinski) podatki (preglednica 10), potrebni za izračun posamičnega SO pri nekaterih vrstah rabe kmetijskih zemljišč (razlika površine njiv in hmeljišč, trajnih rastlin na

---

¹⁶ Ker praktično vse poljedelsko-vrtnarske kulture lahko nastopijo na rabi 1100 (njive) ali 1160 (hmeljišče), smo rabi 1100 in 1160 združili v enotno rabo »1100;1160«.

¹⁷ Pri nekaterih rastlinskih pridelkih v administrativnih virih (zbirna vloga) prihaja do neskladja med vrsto rastline in vrsto rabe GERK, na katero je rastlina vpisana. Šifrant kmetijskih rastlin (preglednica 5) na primer ne predvideva vpisa trsnic, drevesnic in trajnega travinja na GERK z vrsto rabe 1100 oz. 1160 (njive oz. hmeljišča v premeni), vrtnin na prostem, trav in trajnega travinja na GERK z vrsto rabe 1190 (rastlinjak), mešane rabe vrtnin, poljščin, dišavnin in zelišč na GERK z vrsto rabe 1180 (trajne rastline na njivskih površinah). V primerih tovrstnih neskladnosti je bil prvi kriterij za pripis šifre SO koeficienta vpisana vrsta rabe zemljišč in šele nato vrsta pridelka (če so SO koeficienti za podoben pridelek izračunani tudi po vrstah rabe).

¹⁸ Pripravo izvornih podatkov za nadaljnjo obdelavo smo opravili deloma z Microsoft Excel in deloma z Microsoft Access orodji. V primeru neposrednega dostopa do izvornih baz bi bilo verjetno primerneje uporabiti kakšno drugo programsko orodje, vendar to za razumevanje postopka priprave ni pomembno. Pomembna je oblika končnega zapisa, ki je podlaga nadaljnjim izračunom.

njih, rastlinjakov in intenzivnih sadovnjakov; delitev vinogradov po tipu pridelka) in živalih (delitev na mlečne in druge krave), poleg tega pa tudi število živali v kategorijah, ki se pri izračunu skupnega SO upoštevajo v odvisnosti od staleža plemenskih živali (teleta, drobnica do enega leta, sesni pujski).

Preglednica 10: Način izračuna izvedenih (količinskih) podatkov

Atribut	Način izračuna
N/1100;1160 (Nespecificirano/Njiva; Hmeljišče)	$N/1100;1160 = 1100$ (GERK njiva za izračun) + 1160 (GERK hmeljišče za izračun) – B_1_6_2 (hmelj) – Vsota površin po vrstah rastlin na GERK 1100;1160
N/1180 (Nespecificirano/Trajne rastline)	$N/1180 = 1180$ (GERK trajne rastlina za izračun) - Vsota površin po vrstah rastlin na GERK 1180
N/1190 (Nespecificirano/Rastlinjak)	$N/1190 = 1190$ (GERK rastlinjak za izračun) - Vsota površin po vrstah rastlin na GERK 1190
N/1221 (Nespecificirano/Intenzivni sadovnjak)	$N/1221 = 1221$ (GERK intenzivni sadovnjak za izračun) - Vsota površin po sadnih vrstah na GERK 1221
B_4_4/2 (Vinograd – vino)	$B_4_4/2 = \text{GrozdjeLP (grozdje lastna predelava) / GrozdejL (grozdje lastno) } * 1211$ (GERK vinograd za izračun)
B_4_4/1 (Vinograd – grozdje)	$B_4_4/1 = 1211$ (GERK vinograd za izračun) – B_4_4/2 (Vinograd – vino)
N/1211 (Vinograd – Nespecificirano)	$N/1211 = 1211 - B_4_4/1 - B_4_4/2$
C_2_6 (Krave molznice)	$C_2_6 = \text{mKRAVEkis (Mlečne krave CPZ govedo za izračun) / KRAVEkis (Krave CPZ govedo za izračun) } * \text{Krave (Krave CRG za izračun)}$
C_2_99 (Druge krave)	$C_2_99 = \text{Krave (Krave CRG za izračun) } - C_2_6$ (Krave molznice)
N/C_2_1 (Govedo do 1 leta)	$N/C_2_1 = \text{IF [Krave (Krave CRG za izračun) = 0; C_2_1 (Govedo do 1 leta CRG za izračun); C_2_1 (Govedo do 1 leta CRG za izračun) - Krave (Krave CRG za izračun)]}$
N/C_3_1_99 (Druge ovce)	$N/C_3_1_99 = \text{IF [C_3_1_1 (Plemenske ovce) > 0; 0; C_3_1_99 (Druge ovce CRD za izračun)]}$
N/C_3_2_99 (Druge koze)	$N/C_3_2_99 = \text{IF [C_3_2_1 (Plemenske koze) > 0; 0; C_3_2_99 (Druge koze CRD za izračun)]}$
N/C_4_1 (Puj ski do 20 kg)	$N/C_4_1 = \text{IF [C_4_2 (Plemenske svinje) > 0; 0; C_4_1 (Pujski do 20 kg CRPš za izračun)]}$

V izpisnem delu je nato izračunan skupni SO za posamezni KMG-MID in sicer kot zmnožek količinskih podatkov za KMG-MID in pripadajočih SO koeficientov (uporaba funkcije SUMPRODUKT).

Glede na višino skupnega SO je opredeljen še pripadajoči razred ekonomske velikosti (uporaba funkcije IF). Kmetijska gospodarstva so bila glede na skupni SO razporejena v osem razredov ekonomske velikosti.

Preglednica 11: Izbrani razredi ekonomske velikosti kmetijskih gospodarstev

Razred	Meje v EUR
1	manj kot 2.000 EUR
2	od 2.000 do manj kot 4.000 EUR
3	od 4.000 do manj kot 8.000 EUR
4	od 8.000 do manj kot 15.000 EUR
5	od 15.000 do manj kot 25.000 EUR
6	od 25.000 do manj kot 50.000 EUR
7	od 50.000 do manj kot 100.000 EUR
8	enako ali več kot 100.000 EUR

Poleg razreda ekonomske velikosti je za vsako kmetijsko gospodarstvo izračunan tudi tip kmetovanja. Tipologija je izdelana na prvi ravni za vseh 8 splošnih tipov kmetovanja, ki jih opredeljuje tipologija EU (EC, 2009), na drugi ravni pa za 13 glavnih tipov (brez glavnih tipov v okviru pridelovanja poljščin in vrtnarstva). Na tretji ravni se opredeljeni tipi ne ujemajo s tipologijo EU, predstavljajo pa izbor nekaterih specifičnih tipov, ki so v naših razmerah lahko zanimivi predvsem z analitičnega vidika.

Preglednica 12: Seznam izračunanih tipov kmetovanja

Splošni tip	Glavni tip	Specifični tip
T1 Specializirani pridelovalec poljščin		T1/p Poljedelstvo - splošno T1/h Poljedelstvo - hmelj T1/k Poljedelstvo - voluminozna krma
T2 Specializirani vrtnar		
T3 Specializirani gojitelj trajnih nasadov	T35 Specializirani vinogradnik	T35/n Vinogradništvo - nespecificirano T35/g Vinogradništvo - pretežno grozdje T35/v Vinogradništvo - pretežno vino
	T36 Specializirani sadjar	T36/i Sadjarstvo - pretežno intenzivno T36/e Sadjarstvo - pretežno ekstenzivno
	T37 Specializirani pridelovalec oljk	
	T38 Razni trajni nasadi – kombinirano	
T4 Specializirani rejec pašne živine	T45 Specializirani proizvajalec mleka	
	T46 Specializirani govedorejec – vzreja in pitanje za zakol	T46/d Govedoreja pitanje – dojlje T46/p Govedoreja pitanje - pitanje
	T47 Govedo – prireja mleka, vzreja, pitanje za zakol – kombinirano	
	T48 Ovce, koze in druga pašna živina	T48/dr Druga pašna živina - drobnica T48/d Druga pašna živina - drugo in mešano
T5 Specializirani prašičerejci in perutninarji	T51 Specializirani prašičerejci T52 Specializirani perutninarji T53 Razni prašičerejci in perutninarji – kombinirano	
T6 Mešana rastlinska pridelava		
T7 Mešana živinoreja	T73 Mešana živina, v glavnem pašna T74 Mešana živina, v glavnem prašičereja in perutninarstvo	
T8 Mešano rastlinska pridelava – živinoreja		T8/d Kmetijstvo - mešano brez čebelarstva T8/c Kmetijstvo - mešano - čebelarstvo

Glede na to, da je tip kmetovanja opredeljen z deležem, ki ga posamezna skupina proizvodov predstavlja v skupnem SO kmetijskega gospodarstva, je bilo potrebno najprej izračunati SO za posamezne skupine pridelkov (preglednica 13). SO na ravni skupin je izračunan po enakem postopku kot skupni SO.

Preglednica 13: Seznam predhodno izračunanih posamičnih SO skupin proizvodov za določitev tipa kmetovanja

Oznaka	Skupina proizvodov	Oznaka	Skupina proizvodov
P1/h	SO Hmelj	P46/d	SO Reja drugih krav (dojlje)
P1/k	SO Voluminozna krma (FCP)	P46/p	SO Pitanje govedi
P1/p	SO Poljedelstvo - drugo	P48/dr	SO Reja drobnice
P2	SO Vrtnarstvo	P48/dt	SO Reja drugih travojedih živali
P35/n	SO Vinogradništvo - nespecificirano	P51	SO Prašičereja
P35/g	SO Vinogradništvo - pridelava grozdja	P52	SO Perutninarstvo
P35/v	SO Vinogradništvo - pridelava vina	P59	SO Reja drugih zrnojedih živali
P36/i	SO Intenzivno sadjarstvo	P8/c	SO Čebelarstvo
P36/e	SO Ekstenzivno sadjarstvo	FCP1	SO Voluminozna krma všteta v poljedelstvo [if(GL=0;FCP1=P1/k;0)]
P37	SO Oljke	GL	SO Travojede živali brez krme (P45+P46/d+P46/p+P48/dr+P48/dr)
P39	SO Drugi trajni nasadi	P4	SO Travojede živali skupaj s krmo [if(GL>0;P4=GL+P1/k;0)]
P45	SO Reja krav za mleko	SO	SO Skupaj

Potek izračuna tipov kmetovanja prikazuje preglednica 14.

Preglednica 14: Diagram poteka določitve tipa kmetovanja

Pogoj	Splošni tip	Dodatni pogoj	Glavni tip	Dodatni pogoj	Spec. tip
$P1=(P1/p+P1/h+FCP1)>2/3$ SO da ▶	T1			$P1/h>2/3$ P1 da ▶	T1/h
ne ▼				$FCP1>2/3$ P1 da ▶	T1/k
				ne ▶	T1/p
$P2>2/3$ SO da ▶	T2				
ne ▼					
$P3=(P35+P36+P37)>2/3$ SO da ▶	T3	$P35=(P35/n+P35/v+P35/g)>2/3$ SO da ▶	T35	$P35/v+P35/g=0$ da ▶	T35/n
ne ▼		ne ▼		ne ▼	
				$P35/v>1/2$ ($P35/v+P35/g$) da ▶	T35/v
				ne ▶	T35/g
		$P36=(P36/i+P36/e)>2/3$ SO da ▶	T36	$P36/i>1/2$ ($P36/i+P36/e$) da ▶	T36/i
		ne ▼		ne ▶	T36/e
		$P37>2/3$ SO da ▶	T37		
		ne ▶	T38		
$P4>2/3$ SO da ▶	T4	$P45>3/4$ GL; $GL>1/10$ P4 da ▶	T45		
ne ▼		ne ▼			
		$P46=(P46/d+P46/p)>2/3$ GL; $GL>1/10$ P4; $P45<1/10$ GL da ▶	T46	$P46/d>1/2$ ($P46/d+P46/p$) da ▶	T46/d
		ne ▼		ne ▶	T46/d
		$P46=(P46/d+P46/p)>2/3$ GL; $GL>1/10$ P4; $P45>1/10$ GL da ▶	T47		
		ne ▶	T48	$P48/dr>2/3$ GL; $GL>1/10$ P4 da ▶	T48/dr
				ne ▶	T48/d
$P5=(P51+P52+P53)>2/3$ SO da ▶	T5	$P51>2/3$ SO da ▶	T51		
ne ▼		ne ▼			
		$P52>2/3$ SO da ▶	T52		
		ne ▶	T53		
$(P1+P2+P3)>2/3$ SO da ▶	T6				
ne ▼					
$(P4+P5)>2/3$ SO da ▶	T7	$P4>P5$ da ▶	T73		
ne ▼		ne ▶	T74		
$SO>0$ da ▶	T8	$P8/c>2/3$ SO da ▶			T8/c
ne ▶ nerazporejeno		ne ▶			T8/d

Končni rezultati so zbrani v izpisnem delu preglednice, ki vsebuje podatke o skupnem SO posameznega gospodarstva (SO), pripadajočem razredu ekonomske velikosti (RazEV) in tipu kmetovanja na vseh treh ravneh (splošni tip – TipSPL, osnovni tip – TipOSN, specifični tip – TipSPEC).

Izpis s končnimi rezultati ima naslednjo obliko:

Leto	KMG_MID	Občina	Regija	SO	RazEV	TipSPL	TipOSN	TipSPEC
------	---------	--------	--------	----	-------	--------	--------	---------

Osnovni podatki, celotni izračuni SO za leta 2012, 2013 in 2014 ter ločeni izpisi končnih rezultatov po letih so, skupaj z dodatnimi pojasnili, priloženi v samostojni elektronski mapi.

4. REZULTATI IN DISKUSIJA

4.1. Zajemljivost

Podatki o rastlinski pridelavi se v administrativnih virih nanašajo na okoli 480 tisoč ha kmetijskih zemljišč, kar je primerljivo s podatki o rabi kmetijskih zemljišč v okviru statistike rastlinske pridelave (2012: 479.655 ha, 2013: 478.888 ha, 2014: 482.220 ha; SI-STAT). Glede na to, da SURS v zadnjih letih večino podatkov o površinah kmetijskih zemljišč pridobiva iz administrativnih virov (RKG, zbirne

vloge) in le v manjši meri z vzorčnimi raziskovanjem posejanih površin (SURS, 2015a), razmeroma majhno odstopanje v zajemu podatkov ne preseneča.

Kot je razvidno iz preglednice 15, za veliko večino kmetijskih zemljišč (97 %) izračun SO temelji na bolj ali manj podrobnih podatkih o površinah po vrstah oz. skupinah pridelkov. Povprečni SO koeficient skupine (pavšal) je pripisan le dobrim 3 % površin, za katere v administrativnih virih ni podrobnejših podatkov ali pa so ti pomanjkljivi.

Preglednica 15: Površina kmetijskih zemljišč, vključena v izračun SO po vrstah rabe in glede na način pripisa SO koeficientov (ha); 2012-2014

Raba	2012			2013			2014		
	Skupaj	Po vrstah	Pavšal	Skupaj	Po vrstah	Pavšal	Skupaj	Po vrstah	Pavšal
Njiva (1100) in hmeljišče (1160)	174.682	169.084	5.598	175.607	169.985	5.623	176.423	170.754	5.669
Trajne rastline na njivah (1180)	354	294	60	369	303	66	374	308	66
Rastlinjak (1190)	98	53	45	104	55	49	115	62	53
Vinograd (1211)	16.110	13.036	3.074	16.028	14.587	1.441	16.004	13.643	2.361
Intenzivni sadovnjak (1221)	3.934	3.711	223	3.907	3.780	127	3.844	3.775	69
Ekstenzivni sadovnjak (1222)	6.587		6.587	6.894		6.894	7.195		7.195
Oljke (1230)	842	842		943	943		1.019	1.019	
Matičnjak (1212)	42	42		45	45		43	43	
Ostali trajni nasadi (1240)	452		452	447		447	449		449
Trajni travnik (1300)	267.632	267.632		267.904	267.904		268.283	268.283	
Barjanski travnik (1321)	4.340	4.340		4.319	4.319		4.247	4.247	
Ekstenzivni kraški pašnik (1430)	469	469		483	483		466	466	
Kmet. zemljišče, poraslo z gozd. drevjem (1800)	3.868	3.868		4.016	4.016		4.108	4.108	
Skupaj v obračunu SO*	479.408	463.371	16.038	481.066	466.420	14.646	482.571	466.709	15.862

* Brez plantaž gozdnega drevja (GERK 1420) in neobdelanih kmetijskih zemljišč (GERK 1600).

Pri dejanskih rabah v skupini njiv in vrtov (GERK 1100, 1160, 1180 in 1190) se delež površin, ki so obračunane pavšalno, močno razlikuje. Razmeroma majhen je pri njivah skupaj s hmeljišči (v vseh letih okoli 3 %), precej večji pri trajnih rastlinah na njivskih površinah (okoli 18 %), velik pa pri rastlinjakih (okoli 46 %).

Pavšalno obračunane površine so večinoma zabeležene na kmetijskih gospodarstvih, ki jih ni v evidenci zbirnih vlog za te rabe, imajo pa podatek o kmetijskih zemljiščih s temi rabami v RKG.¹⁹ Poleg tega so v pavšalni obračun vključene tudi površine na kmetijskih gospodarstvih, ki sicer imajo podatke v evidenci zbirnih vlog, se pa seštevek površin po vrstah rastlin na teh rabah razlikuje od podatkov v RKG. Pri večini tovrstnih gospodarstev je po kulturah razporejenih manj površin, kot jih je evidentiranih v RKG (zbirna vloga ne zajema vseh površin iz RKG), v nekaterih primerih pa je ta razlika negativna (zbirna vloga zajema več površin kot RKG).

Negativna razlika, ki sicer ni velika, se pojavlja skoraj izključno pri njivah skupaj s hmeljišči (2012: -20 ha, 2013: -38 ha, 2014: -27 ha), opozarja pa na neskladja med obema evidencama (zbirna vloga, RKG). Do določenih razlik v površinah lahko prihaja tudi zaradi zaokroževanja (podatki iz RKG v m², podatki iz zbirnih vlog v arih), potencialno pa tudi zaradi različnega datuma zajema podatkov (popravki med letom).

¹⁹ Pri rabah 1100 in 1160 na tovrstna gospodarstva odpade okoli 73% pavšalno obračunanih površin (2012: 4.033 ha, 2013: 4.084 ha, 2014: 4.138 ha), pri rabi 1180 okoli 97% (2012: 59 ha, 2013: 63 ha, 2014: 64 ha), pri rabi 1190 pa okoli 93% (2012: 42 ha, 2013: 46 ha, 2014: 49 ha).

Pri vinogradih (GERK 1211) se delež pavšalno obračunanih površin giblje okoli 14 % (2012: 19 %, 2013: 9 %, 2014: 15 %), nanaša pa se na kmetijska gospodarstva, ki v evidenci RPGV nimajo podatkov o pridelku grozdja in vina.²⁰

Pri intenzivnih sadovnjakih (GERK 1221) je delež pavšalno obračunanih površin razmeroma majhen in se z leti še zmanjšuje (2012: 6 %, 2013: 3 %, 2014: 2 %). V pavšalni obračun so vključene površine na kmetijskih gospodarstvih, ki imajo GERK s to rabo v RKG, v izpisu o površinah po sadnih vrstah pa nimajo podatkov,²¹ ali pa so te površine manjše (pozitivna razlika) ali večje (negativna razlika) od skupne površine GERK s to rabo. Primerov, ko je po sadnih vrstah razporejeno več površin kot v izpisu GERK (negativna razlika) je razmeroma malo (2012: -54 ha, 2013: -54 ha, 2014: -34 ha). Najpogosteje se tovrstna razlika pojavlja na kmetijskih gospodarstvih, ki gojijo breskve in nektarine (potencialno podvojeni zapisi). Pri ekstenzivnih sadovnjakih (GERK 1222),²² oljčnih (GERK 1230)²³ in drugih trajnih nasadih (GERK 1212, 1240)²⁴ so vse površine obračunane po povprečnem SO koeficientu skupine, pri trajnem travinju (GERK 1300, 1321, 1430, 1800) pa po SO koeficientu glede na ocenjeno intenzivnost rabe.

Zajemljivost podatkov o številu živali v administrativnih virih po vrstah živali je prikazana v preglednici 16. Teh podatkov sicer zaradi razlik v zajemu podatkov ni mogoče neposredno primerjati s statističnimi podatki²⁵, kljub temu pa lahko v splošnem ugotovimo, da je pri večini rejnih živali (govedo, drobnica, prašiči, perutnina) odstopanje v številu razmeroma majhno (praviloma manj kot 10 %).²⁶

Preglednica 16: Skupno število živali po vrstah po administrativnih virih; 2012-2014

	2012	2013	2014
Govedo	473.780	471.746	471.085
Ovce	119.558	109.701	104.935
Koze	26.319	25.527	24.485
Prašiči	302.265	273.658	271.676
Perutnina	4.400.434	4.953.504	4.760.604
Kopitarji	18.115	17.694	17.239
Plemenski kunci	10.462	12.256	11.825
Čebele	127.399	122.570	142.271
Drugo	7.724	7.631	7.920

²⁰ Na gospodarstvih, ki imajo podatek o pridelavi grozdja in vina je razmerje med površinami za pridelavo grozdja in vina po letih naslednje:

- 2012: 4.315 ha – grozdje (33%), 8.721 ha – vino,
- 2013: 4.490 ha – grozdje (31%), 10.097 ha vino,
- 2014: 4.181 ha – grozdje (31%), 9.462 ha – vino.

²¹ Na tovrstna gospodarstva odpade 10-24% pavšalno obračunanih površin (2012: 23 ha, 2013: 20 ha, 2014: 17 ha).

²² Ekstenzivni sadovnjaki so ovrednoteni s SO koeficientom, ki je izračunan kot tehtano povprečje vrednosti pridelave po sadnih vrstah.

²³ Vsi oljčniki so ovrednoteni s SO koeficientom za oljčno olje.

²⁴ Matičnjaki (1212) so ovrednoteni s SO koeficientom, ki je izračunan za skupino »drevesnice in trsnice«. Za rabo ostali trajni nasadi (1240) ni podrobnejših podatkov o vrstah rastlin, z izjemo podatka o trti za drugo rabo (ki ni vino ali namizno grozdje) v okviru zbirnih vlog. Po teh podatkih trta pokriva blizu 80% površin te rabe. Ta raba je zato v celoti obračunana po SO koeficientu za vinograde - grozdje.

²⁵ SURS podatke o številu govedu prevzema iz CRG, za ostale vrste živali pa jih zbira z vzorčnim raziskovanjem. V raziskovanje so vključena gospodarstva, ki izpolnjujejo vstopni prag, določen na ravni EU (t.i. evropsko primerljive kmetije) (SURS, 2015b). Podatki o številu živine se v okviru letne statistike živinoreje nanašajo na stanje 1.12., v okviru strukturnih raziskovanj pa na stanje 1.6. tekočega leta (v administrativnih virih stanje 1.2.).

²⁶ Po podatkih SURS (SI-STAT) je bilo 1.12.2014 v Sloveniji okoli 468.000 goved, 136.000 glav drobnice, 281.000 prašičev in 5,259 milijona kljunov perutnine.

Za izračun SO so pri nekaterih kategorijah živali namesto izvornih podatkov uporabljeni izračuni števila živali, izvedeni iz teh podatkov ob upoštevanju stanja na posameznem KMG-MID. Kot je razvidno iz preglednice 17, je po teh izračunih število živali v kategorijah, ki se upoštevajo v odvisnosti od tega, ali so na kmetijskem gospodarstvu tudi plemenske živali (govedo do 1 leta, druge ovce, druge koze, pujski do 20 kg), bistveno manjše od skupnega števila živali v teh kategorijah.

Po podatkih iz administrativnih virov so bile medletne spremembe površin po vrstah rabe in števila živali v obdobju 2012-2014 na agregatni ravni razmeroma majhne (večinoma pod 10 %), na ravni posameznih vrst rastlin in kategorij živali, zlasti pa na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva pa so ta odstopanja bistveno večja (glej poglavje 5).

Preglednica 17: Število rejnih živali, vključenih v izračun SO po vrstah in kategorijah živali; 2012-2014

		2012		2013		2014	
		Skupaj	Za SO*	Skupaj	Za SO*	Skupaj	Za SO*
GOVEDO	Govedo do 1 leta	151.904	48.945	149.650	48.805	148.741	47.686
	Govedo 1-2 leti - žensko	59.481		60.349		61.407	
	Govedo 1-2 leti - moško	59.720		62.306		60.972	
	Telice nad 2 leti	21.652		21.501		21.950	
	Moško govedo nad 2 leti	4.378		5.050		6.473	
	Krave skupaj	176.645		172.890		171.542	
	Mlečne krave		111.736		110.438		108.342
	Druge krave		64.909		62.452		63.200
OVCE	Plemenske ovce	82.111		76.413		73.206	
	Druge ovce	37.447	314	33.288	402	31.729	152
KOZE	Plemenske koze	19.692		19.420		18.813	
	Druge koze	6.627	166	6.107	102	5.672	91
PRAŠIČI	Pujski do 20 kg	85.121	1.430	71.580	967	73.222	779
	Drugi prašiči	186.601		174.374		171.797	
	Plemenske svinje	30.543		27.704		26.657	
PERUTNINA	Piščanci	2.777.275		3.230.135		2.903.226	
	Kokoši nesnice	1.379.060		1.379.626		1.499.895	
	Purani, race in gosi	58.070		64.813		61.721	
	Noji	47		30		27	
	Jarkice	120.057		204.159		224.624	
	Druga perutnina	7.855		9.928		9.390	
KOPITARJI	Kopitarji	18.115		17.694		17.239	
KUNCI	Plemenski kunci	10.462		12.256		11.825	
ČEBELE	Čebelji panji	127.399		122.570		142.271	
DRUGO	Druge živali	7.724		7.631		7.920	

* Število živali, ki je pri teh kategorijah dejansko upoštevano pri izračunu skupnega SO kmetijskega gospodarstva.

4.2. SO kmetijskih gospodarstev v letih 2012-2014

Podatki iz administrativnih virov omogočajo izračun skupnega SO za več kot 90 tisoč kmetijskih gospodarstev (KMG-MID) (preglednica 18). Število v izračun SO zajetih gospodarstev je precej večje (za okoli 30 %) od števila, ki ga izkazujejo podatki strukturnih raziskovanj v okviru statistike kmetijstva (leta 2013 72.277 kmetijskih gospodarstev; SI-STAT). To je bilo zaradi nizkega praga obveznega vpisa kmetijskih gospodarstev v RKG (glej poglavje 2.2) v primerjavi s pragom, ki je določen za vključitev v raziskovanje strukture kmetijskih gospodarstev, tudi pričakovano.²⁷ Razlika v skupnem številu zajetih gospodarstev v letu 2013 (21.446 KMG-MID več kot po podatkih SURS) tako v pretežni meri izhaja iz

²⁷ V raziskovanje strukture kmetijskih gospodarstev so zajete t.i. evropsko primerljive kmetije. To so gospodarstva, ki izvajajo kmetijsko dejavnost in uporabljajo najmanj 1 ha kmetijskih zemljišč ali uporabljajo manj kot 1 ha kmetijskih zemljišč in ob tem: uporabljajo najmanj 10 a kmetijskih zemljišč in 90 a gozda ali uporabljajo najmanj 30 a vinogradov in/ali sadovnjakov ali redijo najmanj 2 glavi velike živine (GVŽ) ali uporabljajo 15 do 30 a vinogradov in redijo 1 do 2 glavi velike živine ali imajo 50 panjev čebel ali so tržni pridelovalci zelenjadnic, zelišč, jagod in gojenih gob ter cvetja in okrasnih rastlin (SURS, 2014a).

razlike v številu gospodarstev v velikostnem razredu do 2.000 EUR skupnega SO (20.017 KMG-MID več kot po podatkih SURS), medtem ko so v drugih velikostnih razredih odstopanja bistveno manjša (povsod pod 13 %).

Skupni SO je v letih 2012-2014 na agregatni ravni znašal okoli 1,1 milijarde EUR, razlike med leti pa so razmeroma majhne (± 2 %). Primerjava izračunanega skupnega SO s statističnim podatkom strukturnega raziskovanja za leto 2013 (1,009 milijarde EUR; SI-STAT) kaže, da je tu odstopanje navzgor precej manjše, kot pri skupnem številu gospodarstev (SO 10 % večji kot po podatkih SURS). Različna višina skupnega SO je deloma posledica drugačnega zajema podatkov o površinah in številu živali (tu administrativni viri; SURS: strukturno raziskovanje), deloma pa razlik v višini in načinu pripisa SO koeficientov (tu SO koeficienti 2013 na podrobni ravni; SURS: povprečje SO koeficientov 2008-2012 na ravni, kot jo predpisuje metodologija EU).

Preglednica 18: Število gospodarstev (KMG-MID) in skupni SO po razredih ekonomske velikosti; 2012-2014

Razredi ekonomske velikosti (RazEV)	Število KMG-MID			SO (mio EUR)		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
1 manj kot 2.000 EUR	30.962	32.219	35.007	26,4	28,8	28,5
2 od 2.000 do manj kot 4.000 EUR	15.106	16.192	15.376	44,4	47,3	45,1
3 od 4.000 do manj kot 8.000 EUR	18.646	18.444	18.426	107,5	106,2	105,9
4 od 8.000 do manj kot 15.000 EUR	12.548	12.274	12.132	135,6	132,9	130,5
5 od 15.000 do manj kot 25.000 EUR	5.791	5.663	5.318	111,2	108,5	101,9
6 od 25.000 do manj kot 50.000 EUR	5.231	5.073	4.877	184,7	178,9	172,8
7 od 50.000 do manj kot 100.000 EUR	2.913	2.714	2.814	200,2	186,4	193,8
8 enako ali več kot 100.000 EUR	2.913	1.244	1.422	327,9	321,1	350,0
Skupaj	94.110	93.823	95.372	1.137,8	1.110,2	1.128,5

Po načinu izračuna je skupni SO po letih bolj kot s SO v okviru strukturnega raziskovanja primerljiv z vrednostjo proizvodnje po ekonomskih računih za kmetijstvo (celotna proizvodnja v posameznem letu ovrednotena po povprečnih cenah v tem letu; SURS, 2014b). Čeprav tudi tu obstajajo razlike v metodologiji, ta primerjava kaže, da je odstopanje v vseh letih na agregatni ravni presenetljivo majhno (pod 1 %).²⁸

Dodatna informacija, ki podrobneje opredeli kmetijsko gospodarstvo, je tip kmetovanja glede na prevladujočo proizvodno usmeritev.

Kot je razvidno iz opisa tipologije (poglavje 3.3) smo se odločili za razmeroma podrobno členitev, pri čemer so na najbolj podrobni ravni opredeljeni nekateri specifični tipi, ki sicer niso predvideni v okviru statističnih raziskovanj. Namen te dodatne delitve je predvsem ločiti nekatere za naše kmetijstvo in kmetijsko politiko pomembne dejavnosti (npr: hmeljarstvo, reja krav dojlj, čebelarstvo), ali pa določene usmeritve dodatno osvetliti z vidika intenzivnosti (intenzivno ali ekstenzivno sadjarstvo) ali vrste pridelave (pridelava vina ali grozdja).

Struktura kmetijskih gospodarstev po tipu kmetovanja, ki je prikazana v preglednici 19, je precej drugačna od strukture, ki izhaja iz statističnih podatkov strukturnega raziskovanja za leto 2013 (SI-STAT). Metodološke razlike, omenjene že pri primerjavi agregatnih izračunov in izračunov po velikostnih razredih, se pri opredelitvi tipa kmetovanja še močneje odražajo. Pripis SO koeficientov na podrobnejši ravni predvsem v okviru pridelkov iz skupine trajnih nasadov (delitev na vinograde za pridelavo vina in grozdja; delitev na intenzivne in ekstenzivne sadovnjake) tako pomembno vplivajo na določitev tipa, da prikazana tipologija ni primerljiva s podatki statističnih raziskovanj.

²⁸ Po podatkih ekonomskih računov za kmetijstvo je skupna vrednost proizvodnje kmetijskih proizvodov po proizvajalčevih cenah leta 2012 znašala 1,143 milijarde EUR, leta 2013 1,118 milijarde EUR in leta 2014 1,138 milijarde EUR (SI-STAT).

Preglednica 19: Število gospodarstev (KMG-MID) in skupni SO po tipih kmetovanja; 2012-2014

		Število KG MID			SO (mio EUR)		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014
1 Specializirani pridelovalec poljščin	T1	18.603	16.967	18.309	96,8	68,1	86,5
<i>Poljedelstvo - splošno</i>	<i>T1/p</i>	9.836	8.933	9.704	70,2	48,9	60,6
<i>Poljedelstvo - hmelj</i>	<i>T1/h</i>	19	22	46	2,0	1,9	8,3
<i>Poljedelstvo - voluminozna krma</i>	<i>T1/k</i>	8.748	8.012	8.559	24,6	17,3	17,6
2 Specializirani vrtnar	T2	680	933	1.030	24,5	28,2	32,0
3 Specializirani gojitelj trajnih nasadov	T3	18.005	20.512	20.918	138,6	169,7	155,2
35 Specializirani vinogradnik	T35	13.984	14.369	15.101	83,8	83,5	89,1
<i>Vinogradništvo - nespecificirano</i>	<i>T35/n</i>	8.842	6.029	7.941	11,2	6,3	10,9
<i>Vinogradništvo - pretežno grozdje</i>	<i>T35/g</i>	1.277	1.676	1.444	7,1	7,7	7,1
<i>Vinogradništvo - pretežno vino</i>	<i>T35/v</i>	3.865	6.664	5.716	65,5	69,4	71,0
36 Specializirani sadjar in pridelovalec citrusov	T36	1.803	3.087	2.958	32,3	56,9	41,4
<i>Sadjarstvo - pretežno intenzivno</i>	<i>T36/i</i>	905	1.002	971	29,7	44,7	32,8
<i>Sadjarstvo - pretežno ekstenzivno</i>	<i>T36/e</i>	898	2.085	1.987	2,5	12,2	8,6
37 Specializirani pridelovalec oljk	T37	381	565	467	0,6	1,4	0,4
38 Razni trajni nasadi – kombinirano	T38	1.837	2.491	2.392	22,0	27,9	24,3
4 Specializirani rejec pašne živine	T4	27.487	23.641	23.656	540,7	474,5	498,0
45 Specializirani proizvajalec mleka	T45	5.761	5.639	5.441	332,6	315,3	337,9
46 Specializirani govedorejec – vzreja in pitanje za zakol	T46	16.320	13.420	13.578	157,2	118,4	119,5
<i>Govedoreja pitanje - dojlje</i>	<i>T46/d</i>	6.676	4.265	3.609	58,7	33,0	25,8
<i>Govedoreja pitanje - pitanje</i>	<i>T46/p</i>	9.644	9.155	9.969	98,5	85,4	93,7
47 Govedo – mleko, vzreja, pitanje – kombinirano	T47	9	17	10	0,4	0,5	0,4
48 Ovce, koze in druga pašna živina	T48	5.397	4.565	4.627	50,5	40,3	40,2
<i>Druga pašna živina - drobnica</i>	<i>T48/dr</i>	3.009	2.539	2.619	21,5	16,3	17,7
<i>Druga pašna živina - drugo in mešano</i>	<i>T48/d</i>	2.388	2.026	2.008	29,0	24,0	22,5
5 Specializirani prašičerejci in perutninarji	T5	997	1.105	943	89,7	91,4	90,7
51 Specializirani prašičerejci	T51	768	834	713	17,9	19,1	18,7
52 Specializirani perutninarji	T52	190	202	195	69,2	69,5	70,6
53 Razni prašičerejci in perutninarji – kombinirano	T53	39	69	35	2,5	2,7	1,3
6 Mešana rastlinska pridelava	T6	4.015	5.015	5.394	22,8	32,3	32,4
7 Mešana živinoreja	T7	2.895	2.899	2.677	40,0	37,3	37,1
73 Mešana živina, v glavnem pašna živina	T73	2.701	2.623	2.453	32,2	28,9	28,1
74 Mešana živina, v glavnem prašičereja in perutninarstvo	T74	194	276	224	7,8	8,4	9,0
8 Mešano rastlinska pridelava – živinoreja	T8	19.805	22.751	22.445	184,8	208,8	196,6
<i>Kmetijstvo - mešano brez čebelarstva</i>	<i>T8/d</i>	14.723	17.659	17.340	182,1	201,1	195,0
<i>Kmetijstvo - mešano - čebelarstvo</i>	<i>T8/c</i>	5.082	5.092	5.105	2,6	7,7	1,6
Skupaj		92.487	93.823	95.372	1.137,8	1.110,2	1.128,5

Podatki o razporeditvi kmetijskih gospodarstev po velikostnih razredih in tipih kmetovanja pomembno pridobijo na analitični vrednosti, če so prikazani v obliki t.i. »navzkrižne tabele«. Primer take tabele prikazuje preglednica 20.

Preglednica 20: Število gospodarstev (KMG-MID) po tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; 2014

Tip\RazEV		1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj
1 Specializirani pridelovalec poljščin	T1	10.619	3.810	2.262	904	319	221	107	67	18.309
2 Specializirani vrtnar	T2	41	123	233	182	139	151	99	62	1.030
3 Specializirani gojitelj trajnih nasadov	T3	12.952	2.825	2.006	1.319	711	605	331	169	20.918
4 Specializirani rejec pašne živine	T4	2.924	3.464	5.537	4.142	2.261	2.826	1.752	750	23.656
5 Specializirani prašičerejci in perutninarji	T5	495	43	33	19	42	54	82	175	943
6 Mešana rastlinska pridelava	T6	1.177	1.766	1.581	581	160	83	30	16	5.394
7 Mešana živinoreja	T7	188	470	872	620	248	170	70	39	2.677
8 Mešano rastlinska pridelava – živinoreja	T8	6.611	2.875	5.902	4.365	1.438	767	343	144	22.445
Skupaj		35.007	15.376	18.426	12.132	5.318	4.877	2.814	1.422	95.372

Podatki so prikazani le na ravni splošnih tipov kmetovanja. Na podrobnejši ravni tipologije je namreč število gospodarstev v nekaterih razdelkih tako majhno, da po načelu varovanja zaupnosti podatkov objava ni dovoljena.

V okviru prikaza analitičnih rezultatov SO izračunov je treba omeniti še možnost pregleda na teritorialni ravni. Kot primer takega pregleda prikazujemo podatke o številu KMG-MID po statističnih regijah in velikostnih razredih SO (preglednica 21).

Preglednica 21: Število gospodarstev (KMG-MID) po statističnih regijah in razredih ekonomske velikosti; 2014

Regija\RazEV	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj
Pomurska	4.705	2.067	2.096	1.252	685	691	390	190	12.076
Podravska	5.788	2.505	2.834	1.930	899	959	649	385	15.949
Koroška	806	360	607	645	284	220	142	37	3.101
Savinjska	4.392	1.895	2.722	1.920	800	735	394	197	13.055
Zasavska	578	388	555	323	104	88	30	10	2.076
Posavska	3.303	1.282	1.546	1.022	418	315	165	66	8.117
Jugovzhodna Slovenija	4.544	1.676	2.213	1.328	468	379	190	108	10.906
Primorsko-notranjska	987	742	843	447	181	111	38	14	3.363
Osrednjeslovenska	3.106	1.592	2.048	1.338	506	509	286	156	9.541
Gorenjska	1.754	820	970	688	332	352	283	141	5.340
Goriška	2.706	1.297	1.344	857	419	378	183	81	7.265
Obalno-kraška	2.333	752	648	382	222	140	64	37	4.578
Skupaj	35.007	15.376	18.426	12.132	5.318	4.877	2.814	1.422	95.372

Statistika objavlja podatke na regionalni ravni le ob popisih kmetijstva (praviloma vsakih 10 let; zadnjič za leto 2010). Na regionalni ravni je možnost objave podatkov na podrobnejši ravni (npr. po tipu in velikostnih razredih) zaradi načela varovanja zaupnosti podatkov še bolj omejena kot na ravni države kot celote. Podrobnih podatkov torej ne objavljamo, so pa v okviru rezultatov naloge, poleg že omenjenih podatkov na ravni KMG-MID za leta 2012 do 2014, pripravljene tudi naslednje pregledne tabele:

- Število KMG-MID po regijah in velikostnih razredih SO
- Skupni SO po regijah in velikostnih razredih SO
- Povprečni SO na KMG-MID po regijah in velikostnih razredih SO
- Število KMG-MID po regijah in proizvodnih tipih
- Skupni SO po regijah in proizvodnih tipih
- Povprečni SO na KMG-MID po regijah in proizvodnih tipih
- Število KMG-MID po proizvodnih tipih in velikostnih razredih SO skupaj in po regijah
- Skupni SO po proizvodnih tipih in velikostnih razredih SO skupaj in po regijah
- Povprečni SO na KMG-MID po proizvodnih tipih in velikostnih razredih SO skupaj in po regijah.

Rezultati so posredovani naročniku v elektronski obliki.

5. OCENA MOŽNOSTI UPORABE KAZALCEV SO IZ ADMINISTRATIVNIH VIROV ZA POTREBE KMETIJSKE POLITIKE

Kot je bilo omenjeno že v uvodu, v razmerah pomanjkanja celovitih podatkov o ekonomskem položaju kmetijskih gospodarstev, ocena SO in izvedenih kazalcev na osnovi podatkov iz administrativnih virov lahko predstavlja pomemben vir informacij, ki ga je mogoče koristno uporabiti tudi za potrebe kmetijske politike. Ob tem ne gre pozabiti, da je SO razmeroma grob ekonomski kazalec, saj za vsa gospodarstva upošteva enako intenzivnost pridelave in enake cene (enaki SO koeficienti). Na ravni gospodarstva torej zanemarljivo specifične tehnološke in ekonomske značilnosti, ki pomembno vplivajo na dejanski prihodek. Glede na metodologijo izračuna kaže SO razumeti

predvsem kot neke vrste skupni imenovalci, ki omogoča primerjavo kmetijskih gospodarstev na individualni ravni ali na ravni različnih skupin med seboj in v času.

Pri uporabi ocen SO na podlagi administrativnih virov je potrebno upoštevati, da izračun zajema vse subjekte (KMG-MID), ki so vpisani v izbrane evidence, ne glede na velikost ali druge značilnosti. Glede na to, da je prag za obvezen vpis v posamezne zbirke podatkov praviloma nizek, izračun SO zajema tudi veliko število zelo majhnih gospodarstev.²⁹ V okviru statističnih raziskovanj kmetijstva je prag zajetja kmetijskih gospodarstev v splošnem višji (t.i. evropsko primerljive kmetije), kar omejuje neposredno primerljivost.

Primerljivost s podatki statističnih raziskovanj omejuje tudi sam način izračuna skupnega SO. Ta za posamezno kmetijsko gospodarstvo upošteva administrativne podatke o proizvodnih parametrih (površine, število živali) na najpodrobnejši ravni in SO koeficiente, ki tem parametrom najbolj ustrezajo. Tako izračunan skupni SO je zato precej natančnejši kot SO v okviru statističnih raziskovanj strukture kmetijskih gospodarstev, ki pri nekaterih pridelkih uporablja skupine in SO koeficiente na dokaj agregatni ravni (npr. sadovnjaki skupaj). Razlika je tudi v samih SO koeficientih, ki se pri izračunu na podlagi administrativnih virov nanašajo na tekoče leto, v okviru statističnih raziskovanj pa na povprečje petletnega obdobja pred izvedbo raziskovanja.

Prednost izračuna SO in izvedenih kazalcev (razred ekonomske velikosti, tip kmetovanja) na podlagi administrativnih virov je predvsem v možnosti zagotavljanja podatkov na letni ravni in sicer tako individualnih podatkov (SO na ravni KMG-MID), kot tudi podatkov na ravni poljubno izbranih skupin gospodarstev. Zaradi enotne in mednarodno primerljive metodologije bi bila uporaba standardiziranih statističnih SO kazalcev sicer primernejša, vendar so ti podatki na voljo le ob strukturnih raziskovanjih, ki se izvajajo praviloma vsako tretje leto (na regionalni ravni na vsakih 10 let), dostopni pa so le na ravni različnih agregatov. Zaradi varovanja osebnih podatkov individualni podatki niso širše dostopni in jih razen za raziskovalne namene tudi ni mogoče pridobiti.

Izračuni SO na podlagi administrativnih virov imajo zaradi široke zajemljivosti, ažurnosti in možnosti uporabe individualnih in združenih podatkov potencialno veliko analitično vrednost. Omogočajo spremljanje razvoja izbranih skupin gospodarstev (glede na velikost, usmeritev, območje itd.), kar lahko pomembno prispeva k učinkovitejšemu načrtovanju, izvajanju in vrednotenju posameznih ukrepov kmetijske politike in kmetijske politike kot celote. SO in izvedeni kazalci so lahko pomemben vir podatkov tudi za raziskovalne namene kot npr. za modeliranje na ravni kmetijskih gospodarstev, *ex-ante* in *ex-post* presojo ekonomskega stanja v kmetijstvu, scenarijske analize kmetijskih ukrepov in podobno.

Medtem ko glede uporabnosti izračunanih SO kazalcev za različne analitične namene ni večjih dilem, pa je neposredna uporaba teh podatkov za namene, ki bi za posamezno kmetijsko gospodarstvo imeli kakšnekoli ekonomske ali druge posledice, lahko problematična. Prvi problem je v zanesljivosti (točnosti) podatkov, drugi, vsebinski, pa je problem velike variabilnosti SO kazalcev.

Kot je razvidno že iz rezultatov, predstavljenih v predhodnem poglavju (4.2), se tako število gospodarstev, kot tudi skupni SO in razporeditev gospodarstev po razredih ekonomske velikosti in tipih kmetovanja med leti lahko kar pomembno razlikujejo že na ravni posameznih agregatov, še večja **variabilnost SO kazalcev** pa se kaže **na ravni KMG-MID**. Podrobneje je variabilnost teh rezultatov prikazana v preglednici 22.

Kot je razvidno iz preglednice 22 se je v letih 2012-2014 skupni SO spremenil za več kot 20 % pri 30 % do 40 % KMG-MID. Pri okoli petini KMG-MID je prišlo do spremembe razreda ekonomske velikosti in spremembe glavnega tipa kmetovanja. Vzrok za tako veliko variabilnost so spremembe med leti v proizvodnih parametrih na ravni KMG-MID, pa tudi spremembe v SO koeficientih za posamezen

---

²⁹ V letu 2014 je skupni SO pri več kot 5.000 KMG-MID znašal manj kot 200 EUR.

pridelek kot posledica sprememb povprečnih pridelkov in cen v odvisnosti od naravnih in ekonomskih razmer v posameznem letu.

Preglednica 22: Spremembe skupnega SO, razreda ekonomske velikosti in tipa kmetovanja pri posameznih KMG-MID v letih 2012-2014

	SO 2014/SO 2013	SO 2014/SO 2012	SO 2013/SO 2012
Število KMG-MID s podatki v obeh letih	91.801	89.476	88.890
Število KMG-MID s spremembo SO za več kot $\pm 20\%$	25.410	36.153	35.705
Delež KMG-MID s spremembo SO za več kot $\pm 20\%$	28 %	40 %	40 %
Število KMG-MID s spremembo razreda ekonomske velikosti	16.905	19.986	19.852
Delež KMG-MID s spremembo razreda ekonomske velikosti	18 %	22 %	22 %
Število KMG-MID s spremembo tipa kmetovanja			
- s spremembo splošnega tipa	12.681	16.550	15.730
- s spremembo glavnega tipa	14.410	18.453	17.377
- s spremembo specifičnega tipa	19.799	25.175	24.159
Delež KMG-MID s spremembo tipa kmetovanja			
- s spremembo splošnega tipa	14 %	18 %	18 %
- s spremembo glavnega tipa	16 %	21 %	20 %
- s spremembo specifičnega tipa	22 %	28 %	27 %

Da bi ugotovili kateri dejavnik močneje deluje na variabilnost SO kazalcev, smo SO izračunali še v dveh dodatnih variantah. V prvi varianti smo SO za leta 2012-2014 izračunali še z uporabo enakih SO koeficientov (povprečni SO koeficienti 2012-2014), in s tem izostrili vpliv sprememb v proizvodnih parametrih (Var1: vpliv sprememb količinskih podatkov), v drugi varianti pa smo proizvodne parametre za leto 2014 vrednotili z SO koeficienti za leta 2012 do 2014, kar pokaže na variabilnost SO zaradi sprememb SO koeficientov (Var2: vpliv višine SO koeficientov).

Preglednica 23: Spremembe skupnega SO, razreda ekonomske velikosti in tipa kmetovanja pri posameznih KMG-MID v letih 2012-2014 – variantni izračuni

	Var1: Količine po letih			Var2: Količine 2014	
	Povpr. SO koeficienti 2012-2014			SO koeficienti po letih	
	SO14/SO13	SO14/SO12	SO13/SO12	SO14/SO13	SO14/SO12
Število KMG-MID s podatki v obeh letih	91.801	89.476	88.890	95.372	95.372
Število KMG-MID s spremembo SO za več kot $\pm 20\%$	19.737	25.363	19.613	9.792	17.823
Delež KMG-MID s spremembo SO za več kot $\pm 20\%$	21 %	28 %	22 %	10 %	19 %
Število KMG-MID s spremembo razreda ekonomske velikosti	12.832	15.940	12.310	8.492	10.295
Delež KMG-MID s spremembo razreda ekonomske velikosti	14 %	18 %	14 %	9 %	11 %
Število KMG-MID s spremembo tipa kmetovanja					
- s spremembo splošnega tipa	11.089	13.591	10.628	4.273	8.168
- s spremembo glavnega tipa	12.373	15.218	11.765	5.088	8.994
- s spremembo specifičnega tipa	17.628	21.504	18.332	6.139	10.841
Delež KMG-MID s spremembo tipa kmetovanja					
- s spremembo splošnega tipa	12 %	15 %	12 %	4 %	9 %
- s spremembo glavnega tipa	13 %	17 %	13 %	5 %	9 %
- s spremembo specifičnega tipa	19 %	24 %	21 %	6 %	11 %

Po pričakovanjih se variabilnost med leti zmanjša z izločitvijo enega od obeh dejavnikov. Presenetljivo pa je, da je variabilnost kot posledica sprememb proizvodnih parametrov na posameznem gospodarstvu pomembno večja od variabilnosti, ki je posledica sprememb v višini SO koeficientov med leti.

Spremembe v proizvodnih parametrih smo skušali podrobneje preučiti s primerjavo teh podatkov v letih 2013 in 2014 na tistih gospodarstvih, pri katerih je izračun SO pokazal, da je med letoma prišlo do spremembe velikostnega razreda, specifičnega tipa gospodarjenja ali obojega. Takih KMG-MID je bilo 24.973. Med njimi smo iskali primere, pri katerih je prišlo do občutnih sprememb proizvodnih parametrov. V okviru živinoreje je bilo 2.352 KMG-MID takih, pri katerih je bil podatek o številu živine (brez perutnine, kuncev, divjadi in čebel), zabeležen le v enem od obeh let (samo v letu 2013 ali samo

v letu 2014). Od KMG-MID, kjer je bilo število živali zabeleženo v obeh letih, je bilo 2.556 takih, pri katerih se je število živali med letoma spremenilo za več kot 50 %. Pri površini kmetijske zemlje je takih KMG-MID, pri katerih je bil podatek zabeležen le v enem od obeh let 240, takih, pri katerih se površina razlikuje za več kot 30 % pa je bilo 1.977.

Na skupni SO pomembno vpliva tudi vrsta pridelka v vinogradništvu (grozdje, vino ali če ni podatka o vrsti pridelka). Med 7.820 KMG-MID, pri katerih je bila v obeh letih zabeležena površina na GERK 1211 (vinograd), je bila kar na 3.302 KMG-MID (42 %) zabeležena različna oblika pridelka v obeh letih (npr. v enem letu vino, v drugem letu grozdje ali brez podatka). Če seštejemo vse te primere, ugotovimo, da je pri več kot 40 % KMG-MID, pri katerih je prišlo do spremembe razreda ekonomske velikosti ali tipa kmetovanja, prišlo do drastičnih sprememb v proizvodnih parametrih. Seveda so takšne spremembe na gospodarstvih možne, preseneča pa število, na katerem je bilo to ugotovljeno. **Verjetno vsaj del sprememb v proizvodnih parametrih med leti lahko pripišemo napakam pri poročanju ali pa nekonsistentnosti različnih evidenc.**

Poseben, tudi metodološki problem je evidentiranje števila živali le na določen kritični datum, zaradi česar lahko objektivno prihaja do velikih nihanj med leti. Z že uveljavljeno spremembo na področju evidence rejnih živali (Pravilnik o evidenci imetnikov rejnih živali in evidenci rejnih živali, UL RS 87/14) lahko pričakujemo izboljšave pri evidentiranju števila nekaterih kategorij živali (evidentiranje turnusov³⁰), kar bo v prihodnje verjetno omogočilo boljšo oceno SO na področju živinoreje kot doslej. Večjo pozornost pa bo treba posvetiti tudi konsistentnosti podatkov o rastlinski pridelavi; tudi na tem področju so že uveljavljene nekatere spremembe (vrste rabe GERK, šifrant vrst oz. skupin rastlin). Ob večji kontroli kakovosti vhodnih podatkov bi bila variabilnost proizvodnih parametrov zelo verjetno precej manjša od sedaj prikazane.

Pri tako veliki variabilnosti SO kazalcev na individualni ravni je njihova uporaba za opredeljevanje specifičnih značilnosti posameznega gospodarstva kot morebitnega kriterija pri izvajanju ukrepov kmetijske politike (npr. doseganje določenega vstopnega praga, uveljavljanje določenih specifičnih podpor glede na tip kmetovanja) lahko problematična. Za ta namen bi bilo vsekakor namesto podatkov na letni ravni, primerneje uporabiti povprečne kazalce za več let. Prvi predpogoj za uporabo za te namene pa je zanesljivost in konsistentnost vhodnih količinskih podatkov.

Tudi pri uporabi SO kazalcev za različne analitične namene (tudi kot morebitne indikatorje učinkovitosti v okviru presoje kmetijske politike) je kakovost vhodnih podatkov zelo pomembna. Zanimivi so lahko tako izračuni SO na podlagi tekočih letnih kot tudi povprečnih SO koeficientov na različnih ravneh agregiranja. Odvisno od namena nas lahko zanima skupni učinek sprememb v proizvodnih parametrih na gospodarstvih in splošnih sprememb letine in cen (uporaba tekočih letnih podatkov o proizvodnih parametrih in SO koeficientih) ali pa le učinek sprememb proizvodnih parametrov (uporaba tekočih letnih proizvodnih parametrov in povprečnih SO koeficientov). Slednje bi verjetno lahko uporabili kot indikator učinkov nekaterih ukrepov kmetijske politike.

Povsem konkretnih predlogov za uporabo SO kazalcev za namene kmetijske politike in druge namene za enkrat ne podajamo, saj so le-ti odvisni od dejanskih potreb potencialnih uporabnikov. Pri pregledu rezultatov smo prikazali dodatno členitev po regijah, ki je glede na dejstvo, da imamo sicer zelo malo podatkov o kmetijstvu na regionalni ravni, zanimiva že z vidika podatkov o proizvodnih parametrih, ki jih je mogoče pridobiti iz administrativnih virov, z uporabo SO kazalcev pa je mogoče osvetliti stanje po regijah tudi s širšega (ekonomskega) vidika. Verjetno se bo pokazala potreba po oblikovanju še drugačnih specifičnih skupin (npr. združevanje po območjih z naravnimi in drugimi

---

³⁰ Pri nekaterih vrstah in kategorijah živali (prašiči pitanci od 30 kg dalje; jarkice, pitovni piščanci, purani, pitovni noji, stari manj kot eno leto, kunci v pitanju, fazani, polži) se po novem (od leta 2015) v ERŽ pri turnusni reji vodijo tudi podatki o povprečnem številu živali v turnusu in številu dni, ko so živali iz turnusne reje prisotne na kmetijskem gospodarstvu (ARSKTRP, 2015a). Do leta 2015 so se podatki o povprečnem številu živali v turnusu in številu dni reje vodili samo v okviru zbirnih vlog (obrazec B) za potrebe izračuna števila GVŽ na gospodarstvu.

omejitvami, po vključenosti v posamezne okoljske programe, investicijske podpore in drugo). SO kazalci lahko služijo kot podatkovni vir samostojno, v kombinaciji s še katerimi drugimi kazalci na ravni države ali pa le v okviru določenih skupin gospodarstev.

Temeljno sporočilo raziskave je, da so možnosti uporabe SO in izvedenih kazalcev, izračunanih na podlagi podatkov iz administrativnih virov, zelo široke. Za izračun SO kazalcev je bila oblikovana posebna podatkovna zbirka, ki na ravni KMG-MID združuje vse ključne količinske podatke iz različnih administrativnih virov, kar ob ustreznem dopolnjevanju lahko dodatno prispeva k dvigu kakovosti in zanesljivosti podatkov in večji uporabi obstoječih administrativnih podatkovnih zbirk tudi za druge namene.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

Raziskava je pokazala, da razpoložljivi administrativni viri podatkov na ravni kmetijskih gospodarstev omogočajo izračun SO in izvedenih kazalcev na način, ki upošteva temeljna načela in definicije, uporabljene tudi pri izračunu SO v okviru statističnih raziskovanj. Zahtevnost in zamudnost tovrstnih izračunov je odvisna predvsem od ustreznosti pripravljenih vhodnih podatkov, v časovni dimenziji pa poseben problem predstavljajo spremembe vrst (in šifer) podatkov v posamezni podatkovni zbirki.

Pri izvedbi raziskovalne naloge je bilo največ težav s pripravo vhodnih podatkov. Velik del teh težav izhaja iz otežene komunikacije med nosilci naloge in naročnikom (lastnikom osnovnih podatkov). Neposrednega vpogleda v osnovne podatkovne zbirke nismo imeli. Nabor potrebnih podatkov za izvedbo naloge smo pripravili na osnovi pregleda pravnih dokumentov, ki urejajo vodenje posameznih podatkovnih zbirk. Z zadolženimi za vodenje posameznih evidenc so razgovori tekli ločeno, sogovornika, ki bi celovito pokrival področje vodenja evidenc na MKGP pa žal nismo našli. Večino podatkov smo pridobili razmeroma hitro, na nekatere pa smo kljub posredovanju čakali nerazumno dolgo. Izkazalo se je, da se na začetku očitno nismo dovolj dobro sporazumeli kaj potrebujemo. V prvi fazi smo pridobili izpise, ki niso bili uporabni za namen, kot je bilo načrtovano (zelo podrobni podatki npr. po sortah in drugih atributih iz katerih pa skupne površine posameznega pridelka za KMG-MID ni bilo mogoče nedvoumno opredeliti). Kaj pravzaprav potrebujemo, smo se sporazumeli šele v drugem koraku, kljub temu pa je bilo potrebno nekatere podatke dodatno obdelati, pri čemer še vedno obstaja nekaj dvomov o njihovi kakovosti. Delo pri pripravi podatkov bi bilo brez dvoma mnogo lažje, če bi nosilci naloge imeli neposreden dostop do osnovnih zbirk podatkov.

Možnost, da bi v bodoče SO kazalce na ravni KMG-MID izračunavali samostojno na MKGP, vsekakor obstaja. Velja pa opozoriti, da tako delo lahko opravi le strokovnjak, ki zelo dobro pozna tako strukturo, kot tudi vsebino vseh razpoložljivih podatkovnih zbirk, hkrati pa ima tudi neposreden dostop do teh zbirk. Tudi če se ministrstvo ne bo odločilo za izračun SO, bi bilo v smislu izboljšanja kakovosti in zanesljivosti podatkov tudi v luči njihove uporabe za druge namene v okviru nalog ministrstva koristno, da bi bila vzpostavljena učinkovita koordinacija med različnimi zbirkami podatkov. Povezljivost podatkov iz različnih virov je sicer možna na podlagi enotne številke KMG-MID, kot je pokazala podrobnejša analiza pa **ustrezna kontrola popolnosti in usklajenosti podatkov tako znotraj posameznih evidenc, kot tudi med različnimi evidencami, še ni zagotovljena.**

Poseben tehnični problem predstavljajo spremembe šifrantov. Ključna faza pri pripravi podatkov je ustrezna povezava posameznega pridelka ali skupine pridelkov s posameznim SO koeficientom (priprava t.i. povezovalnih šifrantov). Sprememba osnovnih šifrantov seveda zahteva tudi spremembo povezovalnih šifrantov. Pri tem je pomembno, da se ohrani tudi vsebinska kontinuiteta, ki zagotavlja primerljivost podatkov med leti. Trenutno pripravljene povezovalni šifranti veljajo za sistem šifer v obdobju 2012 do 2014. Z letom 2015 je prišlo do pomembnejših sprememb v šifrantih tako pri vrstah rabe zemljišč kot tudi pri pridelkih, kar ob posodabljanju izračunov terja prilagoditev že izdelanih povezovalnih šifrantov. V primeru nadaljevanja tovrstnega dela **predlagamo, da se za**

namen tehnične izvedbe SO izračunov oblikuje delovna skupina na MKGP in izvede delavnica, kjer bi podrobno predstavili način izračuna SO in se dogovorili o potrebnih aktivnostih v bodoče.

Glede možnosti uporabe SO kazalcev je še veliko neznank. Ni dvoma, da so kazalci uporabni za analitične in raziskovalne namene, povsem konkretna področja uporabe za potrebe nosilcev kmetijske politike pa še niso opredeljena. Koristno bi bilo pripraviti **posebno delavnico, kjer bi skupaj s potencialnimi uporabniki tovrstnih izračunov proučili potrebe po SO podatkih za različne namene v okviru nalog in pristojnosti MKGP.** Jasno je, da je namenu uporabe treba prilagoditi tudi način obdelave. Vprašanje je, ali je potrebno za vse namene obravnavati celotno populacijo, zajeto v evidenco? Ali je potrebno za posamezne namene pri obdelavi vgraditi še kakšne dodatne attribute (npr. različni vstopni pragi)? Poleg odgovorov na ti dve in podobna vprašanja bi bile ugotovitve s tovrstne delavnice tudi izhodišče za odločitve, ali s tovrstnim delom sploh nadaljevati in če da, v kateri smeri.

Ob razpravi o možnostih uporabe SO kazalcev bo treba upoštevati in pretehtati še nekatere vsebinske in tehnične zadržke. **SO koeficienti so pri nekaterih pridelkih oziroma skupinah pridelkov zaradi pomanjkanja podatkov zelo grobo ocenjeni.** To velja za celotno skupino vrtnin (enoten SO koeficient za praktično vse vrste vrtnin), za del trajnih nasadov (drevesnice, trsnice) in še nekatere skupine pridelkov. Do napačne ocene skupnega SO gospodarstva lahko pride tudi zaradi načina evidentiranja števila živine. SO se izračuna na podlagi podatka o številu živine na določen kritični datum, predvsem pri nekaterih vrstah živali pa ta podatek lahko pomembno odstopa od povprečnega stanja na gospodarstvu. Poseben problem je tudi vrednotenje SO za krave. Razlika med SO koeficientom za mlečne krave in krave dojilje je velika, kriteriji za razlikovanje pa dokaj posplošeni. Morda bi kazalo v registru govedi pri kravah opredeliti tudi namen reje. Zaradi možnosti, da lahko pride pri oceni SO do pomembnih odstopanj od dejanskega stanja, bi v primeru, da bi se podatki SO uporabljali za namene, ki bi imeli neposredne posledice za posamezno gospodarstvo, verjetno morali dopustiti, da posameznik preveri svoje podatke in po potrebi dopolni ali popravi podatke v osnovnih evidencah.

Na koncu kaže v zvezi z uporabo podatkov, zbranih v okviru SO izračunov, omeniti še področje varovanja osebnih podatkov. V primeru vzpostavitve sistema rednih izračunov SO lahko velik interes za tovrstne podatke pričakujemo tudi s strani raziskovalne sfere. Zato bi kazalo ob tem jasneje opredeliti tudi način in pogoje pridobivanja tovrstnih podatkov za raziskovalne namene.

Zaključimo s tem, da je delo na projektu pokazalo, da je SO za posamezno kmetijsko gospodarstvo z uporabo administrativnih virov MKGP mogoče izračunati in da imajo tovrstni izračuni precejšnjo analitično vrednost. Delo tudi opozarja na različne dimenzije kakovosti administrativnih podatkovnih zbirk in nujnost učinkovitejše koordinacije med njimi. Ponovno se je pokazalo, da se kakovost celotnega informacijskega sistema pokaže, ko se podatki različnih zbirk uporabljajo tudi za nestandardne namene. Kakovost izračunanih izvedenih kazalnikov je odvisna od kakovosti vsakega posameznega podatka v posamezni podatkovni zbirki, kakor tudi od usklajenosti podatkov med zbirkami. Menimo, da je to poleg sporočila, da je izračun SO z uporabo podatkov iz administrativnih virov mogoče izpeljati, ključni zaključek te naloge. Posredno smo izpostavili tudi potencialno uporabnost SO izračunov za različne namene, predvsem z vidika spremljanja, načrtovanja in presoje učinkov slovenske kmetijske politike. Predlagamo, da resorno ministrstvo nadaljuje z aktivnostmi in vложи vse potrebne napore, da se vzpostavi sistem rednega letnega izračuna SO za kmetijska gospodarstva in da rezultati postanejo sestavni del administrativnih podatkovnih zbirk.

LITERATURA IN VIRI

- ARSKTRP. 2012a. Navodila za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2012. ZBIRNA VLOGA 2012...OD A DO Ž, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2012od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2012b. Združeni obrazci – ZV 2012. ZBIRNA VLOGA 2012...OD A DO Ž, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2012od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2013a. Navodila za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2013. ZBIRNA VLOGA 2013...OD A DO Ž, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2013od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2013b. Združeni obrazci – ZV 2013. ZBIRNA VLOGA 2013...OD A DO Ž, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2013od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2014a. Navodila za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2014. ZBIRNA VLOGA 2014...OD A DO Ž, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2014od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2014b. Združeni obrazci za leto 2014. ZBIRNA VLOGA 2014...OD A DO Ž, 2014, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2014od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2014c. Roki za sporočanje staleža prašičev za ukrep dobrobit živali. ZBIRNA VLOGA 2014...OD A DO Ž, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2014od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2015a. Navodila za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike 2015-2020. ZBIRNA VLOGA 2015...OD A DO Ž, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2015od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2015b. Šifrant vrst oz. skupin kmetijskih rastlin ter pomoči. ZBIRNA VLOGA 2015...OD A DO Ž, Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2015od_a_do_z/
- ARSKTRP. 2015c. Izpisi individualnih podatkov iz obrazca D in B zbirne vloge za leta 2012-2014 (interni podatki). Ljubljana, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.
- Broccoli M., Fusco D., Giordano P., Moretti V. 2013. Development and competitiveness of bio-economy: the response of Italian farms to the global crisis. V: Between crisis and development : Which role for the bio-economy?, 2. AIEAA Congress, Parma, 6-7 junij 2013.
- EC. 2009. Typology handbook. RI/CC 1500 rev. 3, Community Committee for the Farm Accountancy Data Network, European Commission, Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Brussels, 05/10/2009, 74 s.
- EUROSTAT. 2016a: Standard Output coefficients. Luxembourg, EUROSTAT.
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/so-coefficients>.
- EUROSTAT. 2016b. Farm structure (ef): National Reference Metadata in ESS Standard for Quality Reports Structure (ESQRS). Compiling agency: Statistical Office of the Republic of Slovenia. Luxembourg, EUROSTAT.
http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/ef_esqrs_si.htm.
- EUROSTAT. 2016c. Glossary: Standard output (SO). Luxembourg, EUROSTAT. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Standard_output.
- KIS. 2015. Izpisi individualnih podatkov iz Centralne podatkovne zbirke govedo za leta 2012-2014 (interni podatki). Ljubljana, Kmetijski inštitut Slovenije.
- MKGP. 2015. Izpisi individualnih podatkov iz Registra kmetijskih gospodarstev, Registra pridelovalcev grozdja in vina, Centralnega registra govedi, Centralnega registra drobnice, Centralnega registra prašičev in Registra čebelnjakov za leta 2012-2014 (interni podatki). Ljubljana, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.
- Pravilnik o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč. Uradni list RS, št. [122/08](#), [4/10](#) in [110/10](#).
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV9267> (neuradno prečiščeno besedilo).
- Pravilnik o evidenci imetnikov rejnih živali in evidenci rejnih živali. Uradni list RS, št. 87/14.
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV12203>
- Pravilnik o identifikaciji in registraciji drobnice. Uradni list RS, št. [75/10](#), [26/14](#) in [87/14](#).
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV9515> (neuradno prečiščeno besedilo).
- Pravilnik o identifikaciji in registraciji goved. [Uradni list RS, št. 16/2003](#).

- Pravilnik o identifikaciji in registraciji prašičev. Uradni list RS, št. [112/13](#) in [87/14](#).
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV11846> (neuradno prečiščeno besedilo).
- Pravilnik o označevanju čebelnjakov in stojišč. Uradni list RS, št. [117/08](#), [55/13](#) in [92/15](#).
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV8772> (neuradno prečiščeno besedilo).
- Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev. Uradni list RS, št. 1/10, 68/10, 110/10, 66/11, 54/12 in 73/14.
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV12047>.
- Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina. Uradni list RS, št. [16/07](#), [62/09](#) in [4/16](#).
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV7306> (neuradno prečiščeno besedilo).
- STRP govedo. 2015. Program dela za izvedbo skupnega temeljnega rejskega programa na področju govedoreje za leto 2015. Ljubljana, 17.06.2015, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijski inštitut Slovenije, Univerza v Ljubljani - Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani - Veterinarska fakulteta; Univerza v Mariboru - Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, KGZS - KGZ MS, KGZS - KGZ PT, KGZS - KGZ NM, KGZS - KGZ CE, KGZS - KGZ LJ, KGZS - KGZ NG, KGZS - KGZ KR, Živinoreja poljedelstvo Lenart, Testna postaja Brdnik: 59 str.
- SI-STAT. Podatkovni portal, podrobne tabele: Kmetijska gospodarstva, Rastlinska pridelava, Živinoreja, Mleko in mlečni izdelki, Cene v kmetijstvu, Ekonomski računi za kmetijstvo. Ljubljana, Statistični urad RS.
<http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Okolje/Okolje.asp#15>.
- SURS. 2014a. Struktura kmetijskih gospodarstev. Metodološko pojasnilo, Ljubljana, Statistični urad RS, 9 str.
<http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/oddajanje-podatkov/metodoloska-gradiva?id=11>.
- SURS. 2014b. Ekonomski računi za kmetijstvo. Metodološko pojasnilo, Ljubljana, Statistični urad RS, 5 str.
<http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/oddajanje-podatkov/metodoloska-gradiva?id=11>.
- SURS. 2015a. Rastlinska pridelava, Slovenija. Metodološko pojasnilo, Ljubljana, Statistični urad RS, 10 str.
<http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/oddajanje-podatkov/metodoloska-gradiva?id=11>.
- SURS. 2015b. Število živine, Slovenija. Metodološko pojasnilo, Ljubljana, Statistični urad RS, 4 str.
<http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/oddajanje-podatkov/metodoloska-gradiva?id=11>
- Travnikar, T., Juvančič, L. 2015. A winding road from investment support to the economic growth of farms: evidence from spatial econometric analysis of agricultural holdings in Slovenia. *Bulgarian Journal of Agricultural Science*, 21, 1: 16-25.
- Uredba Komisije (ES) št. 1242/2008 o določitvi tipologije Skupnosti za kmetijska gospodarstva.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32008R1242>.
- URSVHVVR. 2016. Evidenca imetnikov rejnih živali in evidenca rejnih živali. Identifikacija in registracija živali, Ljubljana, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.
http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/identifikacija_in_registracija_zivali/
- Verbič, J., 2016. Ocena kakovostnih parametrov za vrednotenje voluminozne krme (neobjavljene tabele). Ljubljana, Kmetijski inštitut Slovenije.
- Wrzaszcz W., Zegar J.S., Prandecki K. 2015. Soil fertility and economic efficiency – the case of Polish agriculture. *Bulgarian journal of agricultural science*, 21, 3: 467-478.
- Zakon o kmetijstvu. Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14 in 32/15.
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4716>.
- Zakon o vinu. Uradni list RS, št. [105/06](#), [72/11](#), [90/12](#) – ZdZPVHVVR in [111/13](#).
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4816> (neuradno prečiščeno besedilo).

PRILOGE

Priloga 1: Seznam pridelkov ali skupin pridelkov na ravni šifre SO koeficienta s pripadajočimi vrednostimi; 2012-2014

Šifra KIS-SO	Raba	Šifra tipa	Opis	KIS/SO ime	Koeficient enote*	SO 12- 14	SO 2012	SO 2013	SO 2014
B_1_1_1	1100;1160	P1/p	Navadna pšenica in pira	Pšenica in pira	10000	1.024	1.183	887	1.003
B_1_1_3	1100;1160	P1/p	Rž	Rž	10000	798	914	712	769
B_1_1_4	1100;1160	P1/p	Ječmen	Ječmen	10000	864	950	795	848
B_1_1_5	1100;1160	P1/p	Oves	Oves	10000	645	598	581	755
B_1_1_6	1100;1160	P1/p	Koruza v zrnju	Koruza	10000	1.159	1.415	916	1.146
B_1_1_99/1	1100;1160	P1/p	Tritikala	Tritikala	10000	798	894	666	833
B_1_1_99/2	1100;1160	P1/p	Ajda	Ajda	10000	600	611	444	745
B_1_1_99/3	1100;1160	P1/p	Proso	Proso	10000	750	707	479	1.063
B_1_1_99/9	1100;1160	P1/p	Drugo žito, drugo	Drugo žito, drugo	10000	852	945	782	830
B_1_2_1/1	1100;1160	P1/p	Fižol	Fižol	10000	4.597	4.124	3.335	6.331
B_1_2_1/2	1100;1160	P1/p	Grah	Grah	10000	795	877	709	798
B_1_2_2	1100;1160	P1/p	Druge suhe stročnice	Druge suhe stroč.	10000	1.099	1.504	867	926
B_1_3/1	1100;1160	P1/p	Semenski krompir	Krompir, seme	10000	9.810	8.801	8.011	12.619
B_1_3/2	1100;1160	P1/p	Jedilni krompir	Krompir, jedilni	10000	5.217	3.909	6.813	4.928
B_1_5	1100;1160	P1/p	Krmne korenovke in kapusnice (brez semen)	Korenovke	10000	1.645	1.579	2.218	1.137
B_1_6_2	1160	P1/h	Hmelj	Hmelj	10000	5.134	3.744	3.562	8.097
B_1_6_4	1100;1160	P1/p	Oljna ogrščica in oljna repica	Olj. ogrščica	10000	1.147	1.460	883	1.099
B_1_6_5	1100;1160	P1/p	Sončnice	Sončnice	10000	790	1.063	664	643
B_1_6_6	1100;1160	P1/p	Soja	Soja	10000	816	979	636	833
B_1_6_8	1100;1160	P1/p	Druge oljnice	Druge oljnice	10000	1.658	1.656	1.352	1.968
B_1_6_12/1	1100;1160	P1/p	Dišavnice, zdravilne rastline in začimbe na prostem	Zelišča na prostem	10000	4.628	7.258	2.964	3.664
B_1_6_12/2	1190	P1/p	Dišavnice, zdravilne rastline in začimbe v zaščitenem prostoru	Zelišča v zašč. p.	10000	5.785	9.072	3.705	4.580
B_1_7_1/1	1180	P2	Trajne zelenjadnice na prostem (šparglji)	Tr. vrtnine na prostem	10000	17.619	16.855	18.040	17.963
B_1_7_1/2	1100;1160	P2	Zelenjadnice na prostem brez trajnih	Vrtnine brez tr. na prostem	10000	13.043	11.412	13.936	13.781
B_1_7_1/3	1100;1160	P2	Zelenjadnice brez trajnih na prostem in fižol za zrnje	Vrtnine (brez trajnih) in fižol	10000	12.292	10.886	12.905	13.086
B_1_7_1/4	1100;1160	P2	Jagode na prostem	Jagode na prostem	10000	41.851	37.049	54.814	33.689
B_1_7_2/1	1190	P2	Zelenjadnice v zaščitenem prostoru	Vrtnine v zašč. p.	10000	86.182	78.988	79.707	99.850
B_1_7_2/2	1190	P2	Jagode v zaščitenem prostoru	Jagode v zašč. p.	10000	59.187	59.049	64.897	53.615
B_1_8_1	1100;1160	P2	Cvetje in okrasne rastline (razen drevesnic) na prostem ali pod nizko zaščito	Cvetje in okr. rast. na prostem	10000	62.113	73.718	51.594	61.028
B_1_8_2	1190	P2	Cvetje in okrasne rastline (razen drevesnic) v steklenjakih ali pod drugo zaščito	Cvetje in okr. rast. v zašč. p.	10000	248.452	294.873	206.374	244.110
B_1_9_1	1100;1160	P1/k	Travinje za določen čas	Trave	10000	701	816	633	654
B_1_9_2_1	1100;1160	P1/k	Zelena koruza	Sil. koruza	10000	1.542	1.917	1.248	1.462
B_1_9_2_2	1100;1160	P1/k	Metuljnice	Detelje in lucerna	10000	656	757	609	604
B_1_9_2_99	1100;1160	P1/k	Druge rastline, ki se spravijo zelene, drugo	Druga zel. k., drugo	10000	284	278	239	335
B_1_11	1100;1160	P1/p	Druge poljščine	Njive, drugo	10000	1.145	1.305	1.006	1.124
B_1_12_1	1100;1160	P1/p	Praha brez kakršnih koli subvencij	Praha	10000	0	0	0	0
N/1100;1160	1100;1160	P1/p	Njiva (vse rastline na njivah in vrtovih na prostem razen hmelja in trajnih rastlin)	Njiva (nespecificirano)	10000	1.435	1.548	1.324	1.433

Šifra KIS-SO	Raba	Šifra tipa Opis	KIS/SO ime	Koeficient enote*	SO 12- 14	SO 2012	SO 2013	SO 2014
N/1180	1180	P39 Trajne rastline na njivskih površinah (drevesnice, trajne zelenjadnice in zelišča na prostem)	Trajne rastline (nespecificirano)	10000	21.484	20.814	20.644	22.994
N/1190	1190	P2 Rastlinjak (jagode, zelenjadnice, zelišča, cvetje in okrasne rastline v zaščitenem prostoru)	Rastlinjak (nespecificirano)	10000	109.275	118.553	96.238	113.034
N/1221	1221	P36/i Intenzivni sadovnjak	Int. Sadovnjak (nespecificirano)	10000	11.647	10.181	13.971	10.788
B_4_1/1-1	1221	P36/i Jablana v intenzivnih nasadih	Jablana/IS	10000	11.181	9.032	13.944	10.568
B_4_1/1-2	1221	P36/i Hruška v intenzivnih nasadih	Hruška/IS	10000	9.234	7.659	9.534	10.509
B_4_1/1-3	1221	P36/i Breskev v intenzivnih nasadih	Breskev/IS	10000	9.539	9.326	11.739	7.553
B_4_1/1-4	1221	P36/i Marelica v intenzivnih nasadih	Marelica/IS	10000	11.671	16.410	7.273	11.328
B_4_1/1-5	1221	P36/i Češnja v intenzivnih nasadih	Češnja/IS	10000	22.147	25.024	22.968	18.450
B_4_1/1-6	1221	P36/i Višnja v intenzivnih nasadih	Višnja/IS	10000	12.673	5.984	11.016	21.018
B_4_1/1-7	1221	P36/i Sliva in češpla v intenzivnih nasadih	Sliva/IS	10000	7.805	8.471	7.651	7.294
B_4_1/1-8	1221	P36/i Kaki v intenzivnih nasadih	Kaki/IS	10000	15.544	18.096	12.654	15.882
B_4_1/1-9	1221	P36/i Kivi v intenzivnih nasadih	Kivi/IS	10000	14.481	12.134	17.845	13.465
B_4_1/1-10	1221	P36/i Figa v intenzivnih nasadih	Figa/IS	10000	6.358	3.130	12.370	3.575
B_4_1/1-11	1221	P36/i Drugo stebeljno sadje v intenzivnih nasadih	Drugo/IS	10000	3.885	4.571	2.911	4.172
B_4_1/1-12	1221	P36/i Leska	Leska/IS	10000	7.575	11.523	7.789	3.412
B_4_1/1-13	1221	P36/i Kostanj	Kostanj/IS	10000	1.720	1.431	756	2.974
B_4_1/1-14	1221	P36/i Oreh	Oreh/IS	10000	13.647	14.637	16.526	9.780
B_4_1/1-15	1221	P36/i Ameriška borovnica	Borovnice/IS	10000	34.579	27.920	53.158	22.661
B_4_1/1-16	1221	P36/i Drugo jagodičje	Jagodičje, drugo/IS	10000	22.263	22.456	22.260	22.073
1222	1222	P36/e Ekstenzivni (travniški) sadovnjak	Ekst. sadovnjak/ES	10000	6.042	4.070	7.808	6.249
N/1211	1221	P35 Vinogradi	Vinograd (nespecificirano)	10000	7.183	6.908	7.167	7.472
B_4_4/1		P35/g Vinogradi - grozdje	Vinograd, grozdje	10000	2.747	2.680	2.874	2.688
B_4_4/2		P35/v Vinogradi - vino	Vinograd, vino	10000	9.005	8.868	8.826	9.320
B_4_5	1180	P39 Drevesnice in trsnice	Drevesnice in trsnice	10000	24.319	22.376	24.419	26.163
1212	1212	P39 GERK raba: Matičnjak (pripisan SO: Drevesnice)	Drevesnice	10000	24.319	22.376	24.419	26.163
1230	1230	P37 GERK raba: Oljčnik (pripisan SO: Nasadi oljk)	Oljke	10000	2.007	1.762	3.021	1.238
1240	1240	P39 GERK raba: Ostali trajni nasadi (pripisan SO: Vinogradi - grozdje)	Vinograd, grozdje	10000	2.747	2.680	2.874	2.688
1300	1300	P1/k GERK raba: Trajni travnik (pripisan SO: Pašniki in travniki, razen ekstenzivnih pašnikov)	Travinje, int.	10000	538	629	493	491
1321	1321	P1/k GERK raba: Barjanski travnik (pripisan SO: Ekstenzivni pašniki)	Travinje, ekst.	10000	344	383	359	291
1430	1430	P1/k GERK raba: Ekstenzivni kraški pašnik (pripisan SO: Ekstenzivni pašniki)	Travinje, ekst.	10000	344	383	359	291
1800	1800	P1/k GERK raba: Kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem (pripisan SO: Ekstenzivni pašniki)	Travinje, ekst.	10000	344	383	359	291
1600	1600	GERK raba: Neobdelano kmetijsko zemljišče (ni upoštevano; pripisan SO: Praha)	SO se ne obračunava	10000	0	0	0	0
1420	1420	GERK raba: Plantaža gozdnega drevja (ni upoštevano; pripisan SO: Praha)	SO se ne obračunava	10000	0	0	0	0
C_1		P48/dt Kopitarji	Kopitarji	1	167	154	174	174
N/C_2_1		P46/p Govedo, mlajše od enega leta, samci in samice	Govedo do 1 leta	1	464	475	449	467
C_2_2		P46/p Govedo, staro eno do dve leti, samci	Govedo 1-2 leti - moško	1	517	546	515	489
C_2_3		P46/p Govedo, staro eno do dve leti, samice	Govedo 1-2 leti - žensko	1	417	383	410	458
C_2_4		P46/p Samci goveda, stari dve leti in več	Moško govedo nad 2 leti	1	454	457	471	433
C_2_5		P46/p Telice, stare dve leti in več	Telice nad 2 leti	1	211	200	211	221
C_2_6		P45 Krave molznice	Krave molznice	1	2.147	2.058	2.092	2.290
C_2_99		P46/d Druge krave	Druge krave	1	389	458	391	317
C_3_1_1		P48/dr Plemenske ovce	Plemenske ovce	1	145	134	136	167

Šifra KIS-SO	Raba	Šifra tipa	Opis	KIS/SO ime	Koeficient enote*	SO 12-14	SO 2012	SO 2013	SO 2014
N/C_3_1_99		P48/dr	Druge ovce	Druge ovce	1	59	54	50	74
C_3_2_1		P48/dr	Plemenske koze	Plemenske koze	1	153	175	158	126
N/C_3_2_99		P48/dr	Druge koze	Druge koze	1	80	79	46	115
N/C_4_1		P51	Prašički z živo težo pod 20 kilogramov	Pujski pod 20 kg	1	40	40	39	40
C_4_2		P51	Plemenske svinje, ki tehtajo 50 kg in več	Plemenske svinje	1	481	455	477	510
C_4_99		P51	Drugi prašiči	Drugi prašiči	1	186	193	178	186
C_5_1		P52	Brojlerji	Piščanci	100	1.108	1.088	1.150	1.085
C_5_2		P52	Kokoši nesnice	Kokoši nesnice	100	2.887	2.989	2.908	2.765
C_5_3_1		P52	Purani	Purani	100	3.327	3.350	3.301	3.332
C_5_3_2		P52	Race	Race	100	3.327	3.350	3.301	3.332
C_5_3_3		P52	Gosi	Gosi	100	3.327	3.350	3.301	3.332
C_5_3_4		P52	Noji	Noji	100	66.550	66.993	66.018	66.638
C_5_3_99/1		P52	Jarkice	Jarkice	100	921	895	935	933
C_5_3_99/9		P52	Druga perutnina, drugo	Druga per., drugo	100	554	544	575	543
C_6		P59	Kunci, plemenske samice	Plemenski kunci	1	68	61	75	69
C_7		P843	Čebele	Čebele	1	42	29	80	16
C_3_8_1		P48/dt	Druge živali (pripisan SO: Druge ovce)	Druge živali	1	59	54	50	74

Seznam podatkov, ki so dodatno potrebni za izračun količin

1100	GERK Njiva (za izračun površin, ki niso zajete v zbirnih vlogah)	GERK Njiva za izračun	10000
1160	GERK Hmeljišče (za izračun površin, ki niso zajete v evidenci hmelja)	GERK Hmeljišče za izračun	10000
1180	GERK Trajne rastline na njivah (za izračun površin, ki niso zajete v zbirnih vlogah)	GERK Trajne rastline za izračun	10000
1190	GERK Rastlinjak (za izračun površin, ki niso zajete v zbirnih vlogah)	GERK Rastlinjak za izračun	10000
1211	GERK Vinograd (za izračun površin, ki niso zajete v RPGV)	GERK Vinograd za izračun	10000
1221	GERK Intenzivni sadovnjak (za izračun površin, ki niso zajete v evidenci po sadnih vrstah)	GERK Int. Sadovnjak za izračun	10000
GrozdjeL	Pridelek grozdja (za izračun strukture vinogradov po tipu pridelka)	Pridelano grozdje za izračun	10000
GrozdjeLP	Lastno grozdje, predelano v vino (za izračun strukture vinogradov po tipu pridelka)	Lastno grozdje predel. v vino za izračun	10000
KRAVE	Skupno število krav iz CRG (za izračun strukture krav po tipu reje)	Krave CRG za izračun	1
KRAVEkis	Število krav iz CPZ govedo (za izračun strukture krav po tipu reje)	Krave CPZ govedo za izračun	1
mKRAVEkis	Število mlečnih krav iz CPZ govedo (za izračun strukture krav po tipu reje)	Mlečne krave CPZ govedo za izračun	1
C_2_1	Število telet iz CRG (za izračun števila telet, ki presega število krav)	Govedo do 1 leta CRG izračun	1
C_3_1_99	Število jagnjet (upošteva se samo v primeru, ko na gospodarstvu ni plemenskih ovc)	Druge ovce CRD za izračun	1
C_3_2_99	Število kozličkov (upošteva se samo v primeru, ko na gospodarstvu ni plemenskih koz)	Druge koze CRD za izračun	1
C_4_1	Število pujskov (upošteva se samo v primeru, ko na gospodarstvu ni plemenskih svinj)	Pujski do 20 kg CRPš za izračun	1
501/1100;1160	Hmelj (podatek iz zbirnih vlog, ki ni upoštevan)	Hmelj neobračunano	10000
651/1221	Jagode (podatek iz evidence intenzivnih sadovnjakov, ki ni upoštevan)	Jagode neobračunano	10000
0		prazno	1

* SO koeficienti so izračunani v EUR na hektar za rastlinsko pridelavo in EUR na glavo za živali (pri perutnini 100 glav). Pridobljeni količinski podatki so v rastlinski pridelavi izraženi v m², v živinoreji pa v glavah (tudi za perutnino). Koeficient enote je potreben za preračun podatkov izraženih v različnih enotah.

Priloga 2: Podroben seznam vseh izbranih podatkov iz administrativnih virov z opredelitvijo pripadajočih šifer SO koeficientov (povezovalni šifrant)

Šifra RKG-raba/RPGV	Šifra ARSKTRP-pridelek	Opis ARSKTRP/RKG (pridelki, raba)	Povezovalna šifra	Šifra KIS-SO	Opis KIS-SO
1100;1160	001	Pšenica	001/1100;1160	B_1_1_1	Pšenica in pira
1100;1160	003	Pira	003/1100;1160	B_1_1_1	Pšenica in pira
1100;1160	025	Trda pšenica	025/1100;1160	B_1_1_1	Pšenica in pira
1100;1160	002	Rž	002/1100;1160	B_1_1_3	Rž
1100;1160	009	Ječmen	009/1100;1160	B_1_1_4	Ječmen
1100;1160	008	Oves	008/1100;1160	B_1_1_5	Oves
1100;1160	005	Koruza za zrnje	005/1100;1160	B_1_1_6	Koruza
1100;1160	007	Tritikala	007/1100;1160	B_1_1_99/1	Tritikala
1100;1160	004	Ajda	004/1100;1160	B_1_1_99/2	Ajda
1100;1160	010	Proso	010/1100;1160	B_1_1_99/3	Proso
1100;1160	021	Soržica	021/1100;1160	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo
1100;1160	024	Sirek	024/1100;1160	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo
1100;1160	022	Ptičje seme	022/1100;1160	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo
1100;1160	032	Bar	032/1100;1160	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo
1100;1160	035	Kamut	035/1100;1160	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo
1100;1160	033	Krmni grah	033/1100;1160	B_1_2_1/2	Grah
1100;1160	016	Grah	016/1100;1160	B_1_2_1/2	Grah
1100;1160	211	Grahor	211/1100;1160	B_1_2_2	Druge suhe stroč.
1100;1160	110	Grašica	110/1100;1160	B_1_2_2	Druge suhe stroč.
1100;1160	018	Lupina	018/1100;1160	B_1_2_2	Druge suhe stroč.
1100;1160	011	Mešanica žit (in stročnic)	011/1100;1160	B_1_2_2	Druge suhe stroč.
1100;1160	210	Volčji bob	210/1100;1160	B_1_2_2	Druge suhe stroč.
1100;1160	017	Krmni bob	017/1100;1160	B_1_2_2	Druge suhe stroč.
1100;1160	301	Krompir - semenski nasadi	301/1100;1160	B_1_3/1	Krompir, seme
1100;1160	302	Krompir - semenski, izolacijski pas	302/1100;1160	B_1_3/1	Krompir, seme
1100;1160	020	Krompir	020/1100;1160	B_1_3/2	Krompir, jedilni
1100;1160	101	Krmna pesa	101/1100;1160	B_1_5	Korenovke
1100;1160	108	Podzemna koleraba	108/1100;1160	B_1_5	Korenovke
1100;1160	107	Krmno korenje	107/1100;1160	B_1_5	Korenovke
1100;1160	105	Krmni ohrovt	105/1100;1160	B_1_5	Korenovke
1100;1160	102	Krmna repa	102/1100;1160	B_1_5	Korenovke
1100;1160	109	Strniščna repa	109/1100;1160	B_1_5	Korenovke
1100;1160	019	Sladkorna pesa	019/1100;1160	B_1_5	Korenovke
1100;1160	014	Oljna ogrščica	014/1100;1160	B_1_6_4	Olj. ogrščica
1100;1160	012	Sončnice	012/1100;1160	B_1_6_5	Sončnice

Šifra RKG-raba/RPGV	Šifra ARSKTRP-pridelek	Opis ARSKTRP/RKG (pridelki, raba)	Povezovalna šifra	Šifra KIS-SO	Opis KIS-SO
1100;1160	015	Soja - oljnica	015/1100;1160	B_1_6_6	Soja
1100;1160	030	Soja - stročnica	030/1100;1160	B_1_6_6	Soja
1100;1160	013	Oljna buča	013/1100;1160	B_1_6_8	Druge oljnice
1100;1160	034	Rjava indijska gorčica	034/1100;1160	B_1_6_8	Druge oljnice
1100;1160	028	Lan	028/1100;1160	B_1_6_8	Druge oljnice
1100;1160	027	Konoplja	027/1100;1160	B_1_6_8	Druge oljnice
1100;1160	031	Vrtni mak	031/1100;1160	B_1_6_8	Druge oljnice
1100;1160	036	Riček	036/1100;1160	B_1_6_8	Druge oljnice
1100;1160	404	Njivska zelišča na prostem	404/1100;1160	B_1_6_12/1	Zelišča na prostem
1100;1160	403	Njivska zelišča v zav. prostoru	403/1100;1160	B_1_6_12/1	Zelišča na prostem
1190	403	Njivska zelišča v zav. prostoru	403/1190	B_1_6_12/2	Zelišča v zašč. p.
1180	404	Njivska zelišča na prostem	404/1180	B_1_7_1/1	Tr. vrtnine na prostem
1180	703	Šparglji	703/1180	B_1_7_1/1	Tr. vrtnine na prostem
1180	733	Artičoka	733/1180	B_1_7_1/1	Tr. vrtnine na prostem
1180	734	Rabarbara	734/1180	B_1_7_1/1	Tr. vrtnine na prostem
1180	405	Mešana raba	405/1180	B_1_7_1/1	Tr. vrtnine na prostem
1100;1160	402	Vrtnine na prostem	402/1100;1160	B_1_7_1/3	Vrtnine (brez trajnih) in fižol
1100;1160	023	Sladka koruza	023/1100;1160	B_1_7_1/3	Vrtnine (brez trajnih) in fižol
1100;1160	405	Mešana raba	405/1100;1160	B_1_7_1/3	Vrtnine (brez trajnih) in fižol
1100;1160	703	Šparglji	703/1100;1160	B_1_7_1/3	Vrtnine (brez trajnih) in fižol
1100;1160	401	Vrtnine v zav. prostoru	401/1100;1160	B_1_7_1/3	Vrtnine (brez trajnih) in fižol
1100;1160	618	Jagode	618/1100;1160	B_1_7_1/4	Jagode na prostem
1190	733	Artičoka	733/1190	B_1_7_2/1	Vrtnine v zašč. p.
1190	734	Rabarbara	734/1190	B_1_7_2/1	Vrtnine v zašč. p.
1190	402	Vrtnine na prostem	402/1190	B_1_7_2/1	Vrtnine v zašč. p.
1190	401	Vrtnine v zav. prostoru	401/1190	B_1_7_2/1	Vrtnine v zašč. p.
1190	405	Mešana raba	405/1190	B_1_7_2/1	Vrtnine v zašč. p.
1190	618	Jagode	618/1190	B_1_7_2/2	Jagode v zašč. p.
1100;1160	735	Okrasne rastline	735/1100;1160	B_1_8_1	Cvetje in okr. rast. na prostem
1190	735	Okrasne rastline	735/1190	B_1_8_2	Cvetje in okr. rast. v zašč. p.
1180	735	Okrasne rastline	735/1180	B_4_5	Drevesnice in trsnice
1100;1160	201	Trave	201/1100;1160	B_1_9_1	Trave
1190	201	Trave	201/1190	N/1190	Rastlinjak (nespecificirano)
1100;1160	116	Sudanska trava	116/1100;1160	B_1_9_1	Trave
1100;1160	117	Westerwoldska ljujka	117/1100;1160	B_1_9_1	Trave
1100;1160	203	Travnodeteljne mešanice	203/1100;1160	B_1_9_1	Trave
1100;1160	206	Deteljnotravne mešanice	206/1100;1160	B_1_9_1	Trave
1100;1160	006	Silažna koruza	006/1100;1160	B_1_9_2_1	Sil. koruza

Šifra RKG-raba/RPGV	Šifra ARSKTRP-pridelek	Opis ARSKTRP/RKG (pridelki, raba)	Povezovalna šifra	Šifra KIS-SO	Opis KIS-SO
1100;1160	207	Detelja	207/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	212	Medena detelja	212/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	213	Turška detelja	213/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	214	Šmarna detelja	214/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	215	Medenica	215/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	216	Navadna nokota	216/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	217	Vzhodna jastrebina	217/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	218	Sabljasti triplat	218/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	220	Aleksandrijska detelja	220/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	221	Perzijska detelja	221/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	208	Lucerna	208/1100;1160	B_1_9_2_2	Detelje in lucerna
1100;1160	103	Krmna ogrščica	103/1100;1160	B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
1100;1160	104	Krmna repica	104/1100;1160	B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
1100;1160	112	Krmni sirek	112/1100;1160	B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
1100;1160	111	Bela gorjušica	111/1100;1160	B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
1100;1160	113	Oljna redkev	113/1100;1160	B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
1100;1160	114	Druge rastline za krmo na njivah	114/1100;1160	B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
1100;1160	106	Krmni radič	106/1100;1160	B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
1100;1160	209	Njivska grašica	209/1100;1160	B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
1100;1160	029	Ukorenišče hmeljnih sadik	029/1100;1160	B_1_11	Njive, drugo
1100;1160	026	Njive v prahi	026/1100;1160	B_1_12_1	Praha
1100;1160	115	Abesinska gizotija	115/1100;1160	B_1_12_1	Praha
1100;1160	219	Facelija	219/1100;1160	B_1_12_1	Praha
1100;1160	904	Neozelenjen del enote rabe	904/1100;1160	B_1_12_1	Praha
1100;1160	406	Mešanice za neprezimno ozelenitev	406/1100;1160	B_1_12_1	Praha
1100;1160	702	Drevesnice	702/1100;1160	N/1100;1160	Njiva (nespecificirano)
1100;1160	704	Trsnice	704/1100;1160	N/1100;1160	Njiva (nespecificirano)
1100;1160	204	Trajno travinje	204/1100;1160	N/1100;1160	Njiva (nespecificirano)
1100;1160	444	Pridelava ni v tleh	444/1100;1160	N/1100;1160	Njiva (nespecificirano)
1100;1160	000	Nedefinirana kmetijska rastlina	000/1100;1160	N/1100;1160	Njiva (nespecificirano)
1100;1160		Ni podatka o pridelku	/1100;1160	N/1100;1160	Njiva (nespecificirano)
1100;1160	777	Površina v odstupu	777/1100;1160	N/1100;1160	Njiva (nespecificirano)
1100;1160	501	Hmelj	501/1100;1160	501/1100;1160	Hmelj neobračunano
1180	702	Drevesnice	702/1180	B_4_5	Drevesnice in trsnice
1180	704	Trsnice	704/1180	B_4_5	Drevesnice in trsnice
1180	708	Nasadi matičnih rastlin	708/1180	B_4_5	Drevesnice in trsnice

Šifra RKG-raba/RPGV	Šifra ARSKTRP-pridelek	Opis ARSKTRP/RKG (pridelki, raba)	Povezovalna šifra	Šifra KIS-SO	Opis KIS-SO
1180	444	Pridelava ni v tleh	444/1180	N/1180	Trajne rastline (nespecificirano)
1180	000	Nedefinirana kmetijska rastlina	000/1180	N/1180	Trajne rastline (nespecificirano)
1180	777	Površina v odstopu	777/1180	N/1180	Trajne rastline (nespecificirano)
1190	708	Nasadi matičnih rastlin	708/1190	N/1190	Rastlinjak (nespecificirano)
1190	204	Trajno travinje	204/1190	N/1190	Rastlinjak (nespecificirano)
1190	444	Pridelava ni v tleh	444/1190	N/1190	Rastlinjak (nespecificirano)
1190	000	Nedefinirana kmetijska rastlina	000/1190	N/1190	Rastlinjak (nespecificirano)
1190	777	Površina v odstopu	777/1190	N/1190	Rastlinjak (nespecificirano)
Šifra RKG-raba/RPGV	Šifra RKG trajni nasadi	Opis RKG trajni nasadi (pridelki)	Povezovalna šifra	Šifra KIS-SO	Opis KIS-SO
1160	900	Hmelj	900/1160	B_1_6_2	Hmelj
1221	611	Jablana	611/1221	B_4_1/1-1	Jablana/IS
1221	612	Hruška	612/1221	B_4_1/1-2	Hruška/IS
1221	621	Breskev	621/1221	B_4_1/1-3	Breskev/IS
1221	622	Nektarina	622/1221	B_4_1/1-3	Breskev/IS
1221	624	Marelica	624/1221	B_4_1/1-4	Marelica/IS
1221	625	Češnja	625/1221	B_4_1/1-5	Češnja/IS
1221	626	Višnja	626/1221	B_4_1/1-6	Višnja/IS
1221	623	Sliva in češplja	623/1221	B_4_1/1-7	Sliva/IS
1221	643	Kaki	643/1221	B_4_1/1-8	Kaki/IS
1221	642	Aktinidija	642/1221	B_4_1/1-9	Kivi/IS
1221	647	Smokva	647/1221	B_4_1/1-10	Figa/IS
1221	613	Kutina	613/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	648	Asimina	648/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	649	Rakitovec	649/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	615	Granatno jabolko	615/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	616	Nešplja	616/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	627	Japonska nešplja	627/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	677	Skorš	677/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	614	Naši	614/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	671	Limonovec	671/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	672	Grenivka	672/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	673	Pomarančevец	673/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	674	Mandarinovec	674/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	618	Kitajska žizola	618/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	619	Feijola	619/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	661	Namizno grozdje	661/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS
1221	699	Mešane sadne vrste	699/1221	B_4_1/1-11	Drugo/IS

Šifra RKG-raba/RPGV	Šifra RKG trajni nasadi	Opis (pridelki; raba)	Povezovalna šifra	Šifra KIS-SO	Opis KIS-SO
1221	632	Leska	632/1221	B_4_1/1-12	Leska/IS
1221	644	Kostanj	644/1221	B_4_1/1-13	Kostanj/IS
1221	631	Oreh	631/1221	B_4_1/1-14	Oreh/IS
1221	633	Mandelj	633/1221	B_4_1/1-14	Oreh/IS
1221	652	Ameriške borovnice	652/1221	B_4_1/1-15	Borovnice/IS
1221	653	Maline	653/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	654	Robide	654/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	655	Rdeči ribez	655/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	656	Črni ribez	656/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	657	Aronija	657/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	676	Kosmulja	676/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	659	Goji	659/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	660	Črni ribez X Kosmulja	660/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	662	Robida X Malina	662/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	646	Bezeg	646/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	675	Dren	675/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	658	Murva	658/1221	B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
1221	651	Jagode	651/1221	651/1221	Jagode neobračunano
1100		Njiva	1100	1100	GERK Njiva za izračun
1160		Hmeljišče	1160	1160	GERK Hmeljišče za izračun
1180		Trajne rastline na njivah	1180	1180	GERK Trajne rastline za izračun
1190		Rastlinjak	1190	1190	GERK Rastlinjak za izračun
1221		Intenzivni sadovnjak	1221	1221	GERK Int. Sadovnjak za izračun
1222		Ekstenzivni sadovnjak	1222	1222	Ekst. sadovnjak/ES
1230		Oljčnik	1230	1230	Oljke
1211		Vinograd (vinske sorte)	1211	1211	GERK Vinograd za izračun
GROZDJE_LASTNO		Prijava pridelka grozdja	GROZDJE_LASTNO	GrozdjeL	Pridelano grozdje za izračun
LASTNO_GRZDJE_LASTNA_PREDELAVA		Lastno grozdje predelano v vino	LASTNO_GRZDJE_LASTNA_PREDELAVA	GrozdjeLP	Lastno grozdje predel. v vino za izračun
1300		Trajni travnik	1300	1300	Travinje, int.
1321		Barjanski travnik	1321	1321	Travinje, ekst.
1800		Kmet. zemlj. poraslo z gozd. drevjem	1800	1800	Travinje, ekst.
1430		Ekstenzivni kraški pašnik	1430	1430	Travinje, ekst.
1212		Matičnjak	1212	1212	Drevesnice
1240		Ostali trajni nasadi	1240	1240	Vinograd, grozdje
1600		Neobdelano	1600	1600	SO se ne obračunava
1420		Plantaže gozdnega drevja	1420	1420	SO se ne obračunava

Ime ERŽ/CPZ govedo		Opis ERŽ/CPZ govedo (živali)	Povezovalna šifra	Šifra KIS-SO	Opis KIS-SO
<i>TELICKE</i>		<i>Teličke do enega leta</i>	<i>TELICKE</i>	<i>C_2_1</i>	<i>Govedo do 1 leta CRG izračun</i>
<i>BIKCI</i>		<i>Bikci do enega leta</i>	<i>BIKCI</i>	<i>C_2_1</i>	<i>Govedo do 1 leta CRG izračun</i>
BIKCI1		Biki, stari 1 do 2 leti	BIKCI1	C_2_2	Govedo 1-2 leti - moško
TELICE1		Telice, stare od 1 do 2 leti	TELICE1	C_2_3	Govedo 1-2 leti - žensko
BIKI2		Biki nad 2 leti (tudi plemenski)	BIKI2	C_2_4	Moško govedo nad 2 leti
TELICE2		Telice nad 2 leti	TELICE2	C_2_5	Telice nad 2 leti
<i>KRAVE</i>		<i>Krave</i>	<i>KRAVE</i>	<i>KRAVE</i>	<i>Krave CRG za izračun</i>
<i>KRAVEkis</i>			<i>KRAVEkis</i>	<i>KRAVEkis</i>	<i>Krave CPZ govedo za izračun</i>
<i>mIKRAVEkis</i>			<i>mIKRAVEkis</i>	<i>mIKRAVEkis</i>	<i>Mlečne krave CPZ govedo za izračun</i>
OVCE_STAREJ_1LETA_OZ_JAGNILE		Ovce od 1 leta oz. so že jagnjile	OVCE_STAREJ_1LETA_OZ_JAGNILE	C_3_1_1	Plemenske ovce
<i>JAGNETA_STARA_MANJ_KOT_1LET</i> <i>O</i>		<i>Jagnjeta do enega leta</i>	<i>JAGNETA_STARA_MANJ_KOT_1LET</i> <i>O</i>	<i>C_3_1_99</i>	<i>Druge ovce CRD za izračun</i>
OVNI_STAREJŠI_OD_1LETA		Ovni, starejši od enega leta	OVNI_STAREJŠI_OD_1LETA		SO se zanemari
KOZE_STAREJŠE_1LETA_OZ_JARILE		Koze od enega leta oz. so že jarile	KOZE_STAREJŠE_1LETA_OZ_JARILE	C_3_2_1	Plemenske koze
<i>KOZLIČKI_STARI_MANJ_KOT_1LETO</i>		<i>Kozlički do enega leta</i>	<i>KOZLIČKI_STARI_MANJ_KOT_1LETO</i>	<i>C_3_2_99</i>	<i>Druge koze CRD za izračun</i>
KOZLI_STAREJŠI_OD_1LETA		Kozli, starejši od enega leta	KOZLI_STAREJŠI_OD_1LETA		SO se zanemari
<i>PUJSKI_DO_20_KG</i>		<i>Pujski do 20 kg</i>	<i>PUJSKI_DO_20_KG</i>	<i>C_4_1</i>	<i>Pujski do 20 kg CRPŠ za izračun</i>
PLEM_PRASICI_PLEMENSKE_SVINJE		Plemenske svinje (breje in nebreje)	PLEM_PRASICI_PLEMENSKE_SVINJE	C_4_2	Plemenske svinje
PLEM_PRASICI_MLADICE		Plemenske mladice (breje in nebreje)	PLEM_PRASICI_MLADICE	C_4_2	Plemenske svinje
PRAŠIČI_PITANCI_20_DO_110_KG		Prašiči pitanci od 20 kg	PRAŠIČI_PITANCI_20_DO_110_KG	C_4_99	Drugi prašiči
MERJASCI		Merjasci	MERJASCI	C_4_99	Drugi prašiči
Čebelji panji		Čebele	Čebelji panji	C_7	Čebele

Priloga 3: Priprava vhodnih podatkov za izračun SO; pregled vsebine izpisnega stavka (veljavni šifranti za leta 2012 do 2014)

Šifra SO postavke	Opis SO postavke
KMG_KIS	
OBCINA	
Regija	
1100	GERK Njiva za izračun
1160	GERK Hmeljišče za izračun
1180	GERK Trajne rastline za izračun
1190	GERK Rastlinjak za izračun
1221	GERK Int. Sadovnjak za izračun
1211	GERK Vinograd za izračun
1300	Travinje, int.
1321	Travinje, ekst.
1430	Travinje, ekst.
1800	Travinje, ekst.
1222	Ekst. sadovnjak/ES
1212	Drevesnice
1230	Oljke
1240	Vinograd, grozdje
1420	SO se ne obračunava
1600	SO se ne obračunava
B_1_6_2	Hmelj
N/1100;1160	Njiva (nespecificirano)
N/1180	Trajne rastline (nespecificirano)
N/1190	Rastlinjak (nespecificirano)
501/1100;1160	Hmelj neobračunano
B_1_1_1	Pšenica in pira
B_1_1_3	Rž
B_1_1_4	Ječmen
B_1_1_5	Oves
B_1_1_6	Koruza
B_1_1_99/1	Tritikala
B_1_1_99/2	Ajda
B_1_1_99/3	Proso
B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo
B_1_11	Njive, drugo
B_1_12_1	Praha
B_1_2_1/2	Grah
B_1_2_2	Druge suhe stroč.
B_1_3/1	Krompir, seme
B_1_3/2	Krompir, jedilni
B_1_5	Korenovke
B_1_6_12/1	Zelišča na prostem
B_1_6_12/2	Zelišča v zašč. p.
B_1_6_4	Olj. ogrščica
B_1_6_5	Sončnice
B_1_6_6	Soja
B_1_6_8	Druge oljnice
B_1_7_1/1	Tr. vrtnine na prostem
B_1_7_1/3	Vrtnine (brez trajnih) in fižol
B_1_7_1/4	Jagode na prostem
B_1_7_2/1	Vrtnine v zašč. p.
B_1_7_2/2	Jagode v zašč. p.
B_1_8_1	Cvetje in okr. rast. na prostem
B_1_8_2	Cvetje in okr. rast. v zašč. p.
B_1_9_1	Trave
B_1_9_2_1	Sil. koruza
B_1_9_2_2	Detelje in lucerna

Šifra SO postavke	Opis SO postavke
B_1_9_2_99	Druga zel. k., drugo
B_4_5	Drevesnice in trsnice
B_4_1/1-1	Jablana/IS
B_4_1/1-2	Hruška/IS
B_4_1/1-3	Breskev/IS
B_4_1/1-4	Marelica/IS
B_4_1/1-5	Češnja/IS
B_4_1/1-6	Višnja/IS
B_4_1/1-7	Sliva/IS
B_4_1/1-8	Kaki/IS
B_4_1/1-9	Kivi/IS
B_4_1/1-10	Figa/IS
B_4_1/1-11	Drugo/IS
B_4_1/1-12	Leska/IS
B_4_1/1-13	Kostanj/IS
B_4_1/1-14	Oreh/IS
B_4_1/1-15	Borovnice/IS
B_4_1/1-16	Jagodičje, drugo/IS
651/1221	Jagode neobračunano
GrozdjeL	Pridelano grozdje za izračun
GrozdjeLP	Lastno grozdje predel. v vino za izračun
C_2_1	Govedo do 1 leta - CRG za izračun
C_2_3	Govedo 1-2 leti - žensko
C_2_2	Govedo 1-2 leti - moško
C_2_5	Telice nad 2 leti
C_2_4	Moško govedo nad 2 leti
KRAVE	Krave CRG za izračun
KRAVEkis	Krave CPZ govedo za izračun
mKRAVEkis	Mlečne krave CPZ govedo za izračun
C_3_1_1	Plemenske ovce
C_3_1_99	Druge ovce CRD za izračun
C_3_2_1	Plemenske koze
C_3_2_99	Druge koze CRD za izračun
C_4_1	Pujski do 20 kg - CRPŠ za izračun
C_4_99	Drugi prašiči
C_4_2	Plemenske svinje
C_1	Kopitarji
C_5_1	Piščanci
C_5_2	Kokoši nesnice
C_5_3_1	Purani
C_5_3_2	Race
C_5_3_3	Gosi
C_5_3_4	Noji
C_5_3_99/1	Jarkice
C_5_3_99/9	Druga per., drugo
C_3_8_1	Druge živali
C_6	Plemenski kunci
C_7	Čebele

